

Souhrnná teritoriální informace Rumunsko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Bukurešti (Rumunsko) ke dni 13.
5. 2020 13. 5. 2020 8:47

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.9)
3. Vztahy země s EU (s.15)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.16)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.23)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.27)
7. Kontakty (s.38)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

- Rumunsko (România)
- Aktuální složení vlády: Současná rumunská vláda, vedená premierem Ludovic/em Orban/em (PLN), se etablovala 4. 11. 2019. Bližší informace ke složení rumunské vlády lze získat na <http://gov.ro/en/government/the-cabinet-of-ministers>.

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

- Počet obyvatel: 19,4 mil. (2019)
- Hustota obyvatel: cca 90 obyvatel na 1 km²

Národnostní složení:

- 89,5 % Rumunů,
- 6,7 % Maďarů,
- 2,5 % Romů,
- 0,3 % Němců,
- 0,3 % Ukrajinců,
- 0,2 % Turků,
- a dále Srbové, Tataři, Slováci, Češi, a jiní.

Česká krajanská komunita (při posledním sčítání 3,8 tis. osob, poslední oficiálně uváděné číslo je 1,5 tis. osob. Podle samotných krajanů je toto číslo velmi nízké) v rumunském Banátu se zmenšuje hlavně kvůli postupnému odchodu českých krajanů většinou do České republiky. Odchod způsobují náročné životní podmínky na relativně zaostalém horském venkově s nedostatkem pracovních příležitostí. Zdejší Češi a Slováci jsou od roku 1990 organizováni v Demokratickém svazu Slováků a Čechů v Rumunsku. Svaz je organizovaný do čtyř samosprávných oblastních filiálk: bihorské, aradské, temešvárské a jihobanátské se sídlem v Nové Moldavě. Většina Čechů náleží do jihobanátské filiálky, jejímž předsedou je Štefan Bouda, e-mail: udscrfcz_banatsud@yahoo.com.

Předsedou Demokratického svazu Slováků a Čechů v Rumunsku je Adrian-Miroslav Merka, e-mail: adrian_miroslav@yahoo.com. Demokratický svaz Slováků a Čechů v Rumunsku, stejně jako i jiné menšinové organizace z Rumunska, se může účastnit parlamentních voleb.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra

inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

HDP zaznamenal v roce 2019 v reálném vyjádření 4,1 % růst a dosáhl hodnoty 1.05 mld. RON. HDP byl ovlivněn hlavně průmyslem, stavebnictvím a soukromou spotřebou. Spotřeba domácností byla opět klíčovým faktorem růstu, rostla tempem 5,9% oproti roku 2018 a její podíl na HDP byl 3,7%. V objemu HDP Rumunsko pomyslně přeskočilo Českou republiku a je v této statistice na 13. místě v rámci Evropské unie. V roce 2019 zaznamenalo Rumunsko inflaci 3,8%.

Investice narostly o 17,6% oproti roku 2018 a jejich podíl na HDP byl 3,7%. Významnou částí investic bylo stavebnictví, které narostlo o 16,8% v porovnání s předchozím rokem a jeho podíl na HDP byl 6,4%. V roce 2019 došlo také k lepšímu výběru daní, o 9,5%. Sektor ICT narostl o 8,1%.

Nezaměstnanost se pohybovala podobně jako v roce 2018 okolo 4%. Nejvyšší míra registrované nezaměstnanosti je v jihozápadním regionu a v jihovýchodním regionu země. Nejnižší míra registrované nezaměstnanosti je v hlavním městě Bukurešti a jeho okolí a v západním regionu. Rumunská vláda zvýšila pro rok 2019 kvóty pro zahraniční pracovníky ze zemí mimo EU na 20 tis. pracovních povolení. Největší nedostatek pracovní síly je obecně v odvětví stavebnictví, HORECA a v logistice.

Výroba automobilů v Rumunsku vzrostla v roce 2019 o 3% (celkem 490 412 kusů), což bylo způsobeno rychlým nárůstem výkonu automobilky Ford v Craiově, a také silnou poptávkou po vozech společnosti Renault Dacia v Pitesti.

Průměrná hrubá mzda na konci roku 2019 činila 5090 RON (1 060 EUR) a průměrná čistá mzda činila 3116 RON (650) EUR. Od 1. ledna 2019 byly vypláceny celkem tři druhy minimální mzdy: minimální mzda na národní úrovni, minimální mzda pro zaměstnance s vysokoškolským vzděláním a minimální mzda ve stavebnictví. Od ledna 2019 se minimální mzda zvýšila z 1900 RON (402 EUR) na 2080 RON (442 EUR). Minimální mzda v Rumunsku vzrostla za posledních 10 let téměř čtyřikrát z 540 RON (115 EUR) v roce 2008 na 2 080 (442 EUR) v roce 2019. Obecně platí, že plat je jedním z hlavních kritérií, dle kterého rumunští zaměstnanci vybírají svou práci. V posledních letech dochází dokonce k migračnímu pohybu Rumunů po celé zemi tam, kde jsou vyšší mzdy. Bukurešť již není centrem, které přitahuje všechny investice a všechny velké podniky v Rumunsku. V uplynulých letech se některé oblasti země rozvinuly rychleji než hlavní město. Příkladem je město Cluj-Napoca a jeho okolí. Za dobrými platy se Rumuni stěhují rovněž do měst jako je Temešvár, Alba Iulia, Brašov nebo Sibiu.

Základní makroekonomické údaje - srovnání 2014 - 2019, výhled 2020							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HDP (mld. RON)	668	711	759	856	941	1.05	1,08
HDP na osobu (tis. EUR)	7,50	8,10	8,60	9,50	10,40	11,8	-
Reálný růst HDP (%)	3,10	3,90	4,80	6,90	4,10	4,1	3,8

Inflace (av; %)	0,83	1,00	0,55	3,22	3,30	(4,0)	3,4
Nezaměst. (%, na konci roku)	6,80	6,80	5,90	4,70	3,80	(4,0)	-

Makroekonomická situace 2014-2019, výhled 2020							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HDP (% y/y real)	3,10	4,00	4,80	6,90	4,10	4,1	3,8
Soukromá spotřeba (% y/y, real)	3,70	5,90	7,30	9,00	5,60	5,9	-
Investice (% y/y, real)	-3,50	8,80	5,00	3,00	3,10	3,7	-
Běžný účet (% HDP)	-0,50	-1,10	-2,00	-2,10	-2,40	(-4,9)	-
PZI (% HDP)	1,60	1,90	1,20	1,50	1,50	1,7	-
Inflace (% y/y, průměr)	1,10	-0,60	-1,30	3,32	3,20	(4,0)	-
Rozpočtový deficit (% HDP, ESA)	-1,40	-1,50	-2,41	-2,88	-2,90	4,6	3,6
Směnný kurz EUR/RON (průměrný)	4,42	4,49	4,54	4,66	4,66	(4,7)	-

Zdroje: [BNR](#), [INS](#), [Ziarul Financiar](#)

Pozn.: Na výhledy je potřeba nahlížet prizmatem vývoje pandemie COVID 19

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet					
	2015 stará metodika	2016	2017	2018	2019
Výdaje (mil. RON)	126 532,6	242 000	276 100	322 400	(367 500)
Příjmy (mil. RON)	107 413,0	223 700	251 800	295 100	(341 400)
Saldo	-19 119,6	-18 300	-24 300	-27 300	(-26 100)

Zdroj: www.bnr.ro

Rumunský schodek financí narostl z 2,9% HDP v roce 2018 na 4,3% v roce 2019. Veřejný dluh Rumunska patří mezi nejnižší v rámci Evropské unie, ale signifikantní schodky financí mohou situaci postupně měnit (v roce 2020 by mohl schodek dosáhnout až 8%). Problémem rumunských veřejných financí je i poměr příjmů z daní k HDP. Zatímco evropský průměr je 46,2%, Rumunsko zaznamenalo v roce 2019 31,7%. V roce 2019 rostly také vládní výdaje, 36% HDP oproti 34,8% HDP v roce 2018.

Státní rozpočet pro rok 2020 schválený parlamentem počítá se schodkem 3,6%. Pandemie COVID 19 resp. její finanční dopad, však může paradigmatu zcela změnit, viz výše.

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Mise Evropské komise a Mezinárodního měnového fondu

Rumunsko bylo 1. ledna 2007 přijato za členský stát Evropské unie. V posledních letech se Rumunsko stalo jedním z nejatraktivnějších trhů v jihovýchodní Evropě a je v současnosti trhem s mimořádným potenciálem, strategickou polohou a stále silnějším podnikatelským klimatem. Export do Rumunska se stává z hlediska předvídatelnosti podnikatelského prostředí méně náročným. Rumunsko dle Evropské komise čelí zvýšenému riziku spojenému se schodkem běžného účtu a rostoucí cenou práce, která souvisí se zvyšováním minimální mzdy a vytvářením tlaku na zaměstnavatele.

Nepředvídatelnost v oblasti legislativy nepřispívá stabilnímu podnikatelskému prostředí a mohla by ohrozit budoucí zahraniční investice. Mezinárodní měnový fond v poslední zprávě doporučil Rumunsku přijmout přísnější fiskální a měnová opatření, neboť dle jeho názoru stávající zvýšený deficit rozpočtu, obchodu a běžného účtu a nízké investice zmenšují manévrovací prostor a oslabují rozvojový potenciál země.

Platební bilance 2014-2018 (v mld. EUR)	
---	--

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Běžný účet	-0,69	-1,2	-3,5	-5,96	-9,4	-10,47
Kapitálový a finanční účet	-0,2	-0,3	-0,6	-0,9	(-2,4)	(-1,52)

Zdroj: [Rumunská národní banka](#)

Platební bilance běžného účtu zaznamenala v roce 2019 schodek ve výši 10,47 mld. EUR, což je o 17% více, než v roce 2018. Schodek v poměru k HDP tak činil 4,8%. Čistý import zboží dosáhl hodnoty 17,3 miliard EUR, což je o 17% více, než v roce 2018. Import se výrazně podílel na finální podobě schodku běžného účtu. Celkový zahraniční dluh narostl o 6 miliard EUR (6%) na 106 miliard EUR.

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Místní bankovní sektor si zachovává solidní stav s poměrem solventnosti a likvidity na komfortních úrovních. Poměr kapitálové přiměřenosti v bankovním sektoru činil v červnu 2019 cca 19,60%, což je míra nepatrně nižší než ve roce 2018.

Rumunské banky zaznamenaly v roce 2019 celkový čistý zisk za více než 6,4 mld. RON (1,35 mld. EUR). Vykázaný zisk byl o 7,2% nižší než v roce 2018. Aktiva bank na druhé straně narostla o 9,8% a dosáhla nového rekordu 495,3 miliard RON (103,6 miliard EUR). Stock of loans o 7,6% v porovnání s rokem 2019 a jsou nejvyšší od roku 2009. Rentabilita aktiv (ROA) byla 1,35%, rentabilita vlastního kapitálu (ROE) byla 12,32%. Míra solventnosti, kterou Rumunská národní banka (BNR) pečlivě sleduje, narostla na konci roku 2019 na 20%. Poměr úvěrů k vkladům (LDR) poklesl na 70%. Úvěrů v selhání (NPL) bylo 4,1%.

Na konci roku 2019 zahrnoval rumunský bankovní sektor 34 úvěrových institucí: dvě banky s celkovým nebo většinovým kapitálem rumunského státu; čtyři úvěrové instituce s většinovým rumunským soukromým kapitálem; 21 bank s majoritním zahraničním kapitálem a sedm poboček zahraničních bank. V roce 2019 přibližně 77% aktiv bankovního sektoru v Rumunsku držely instituce se zahraničním kapitálem. Na konci roku 2019 měly banky s rakouským kapitálem podíl na trhu (25%), banky s francouzským a nizozemským kapitálem (13,5%), s italským kapitálem (10%) a banky s řeckým kapitálem (9%). V bankovním sektoru je zaměstnáno cca. 55 tis. zaměstnanců. Největší bankou je banka BCR, člen rakouské skupiny Erste. Mezi další významné bankovní instituce patří banky BRD, Banca Transilvania, UniCredit Tiriac Bank, CEC Bank, Raiffeisen Bank, First Bank a ING Bank.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) bude i v roce 2020 nadále investovat v Rumunsku, a to i prostřednictvím korporátních financí, partnerství veřejného a soukromého sektoru nebo financování projektů v oblasti infrastruktury, privatizace státních podniků a podpory malých a středních podniků. V Rumunsku se EBRD zaměřuje hlavně na podporu stability a rozšiřování produktů ve finančním sektoru, na posílení infrastruktury prostřednictvím vyšší efektivity a většího zapojení soukromého sektoru, na projekty v oblasti vodovodů a kanalizací, odpadového hospodářství, v oblasti dálkového vytápění apod. Další projekty se týkají oblastí, které napomáhají zlepšit provozní efektivitu, úroveň služeb a snižování závislosti na veřejných subvencích a státním financování. Významnou projektovou oblastí je rovněž rekonstrukce energetického sektoru a zvýšení energetické účinnosti a udržitelnosti.

BNR:

Rumunská bankovní soustava je organizována dvoustupňovým systémem s obchodními bankami, nad nimiž vykonává dozor Národní banka Rumunska (BNR). BNR je sice pod kontrolou parlamentu, ale těší se poměrně nezávislému postavení na vládě a je hlavním regulátorem bankovních transakcí. Poskytuje povolení a je hlavním dozorcím orgánem trhu. Národní banka Rumunska je řízena správní radou, která se skládá z devíti členů jmenovaných parlamentem s pětiletým mandátem, který může být obnoven. Předsedou představenstva je guvernér Mugur Isarescu. Rumunská národní banka má svou vnitřní roli při udržování finanční stability. Povinnosti spojené se stabilitou zajišťuje prostřednictvím regulací, dohledem nad institucemi a efektivním přenosem opatření měnové politiky. BNR provádí dozor nad optimálním fungováním platebních systémů, identifikuje rizika a zranitelnost finančního systému. V oblasti finanční stability spolupracuje s dalšími regulačními a dozorcími orgány jednotlivých oblastí rumunského finančního systému. Více informací o rumunském bankovním systému lze získat na www.bnr.ro (Národní banka Rumunska).

Pojišťovny působící v Rumunsku zaznamenaly v roce 2019 hrubé pojistné ve výši 11 mld. RON (2,25 mld. EUR), což je o 8% více ve srovnání s hodnotou zaznamenanou v předchozím roce. Lídrem na trhu byla pojišťovna City Insurance (17,34% hrubého pojistného, cca. o 3% více, než v roce 2018), následovaná pojišťovnami Allianz Tiriac (12,43%), Omnisig VIG (11,9%) a Euroins (11,66%). Podrobné informace k pojištnictví v Rumunsku lze získat na www.1asig.ro.

1.7 Daňový systém

V Rumunsku byl schválen zákon 227/2015, tzv. Fiskální kodex. Většina nových daňových opatření dle Fiskálního kodexu začala platit k 1. lednu 2016. V Rumunsku postupně dochází ke snižování daňové zátěže s cílem podpořit podnikatelské prostředí a přilákat zahraniční investory. V Rumunsku je zavedena paušální 10% sazba daně z příjmu fyzických osob. Dědická daň se neplatí, pokud je převod proveden během dvou let od úmrtí. Po uplynutí této lhůty je majetek zdaněn 1%. Současná sazba daně z příjmů právnických osob je 16%. Daň z příjmů mikropodniků činí v případě 1 zaměstnance 1%, a pokud mikropodnik nemá zaměstnance, daň z příjmů činí 3%. Výnosy z dividend podléhají 5% dani z příjmů.

Počínaje 1. lednem 2017 byla snížena základní sazba DPH na 19%. Snižené sazby DPH u potravinářských a ortopedických výrobků a léků činí 9% a u některých forem zábavy včetně knih 5%. Rumunská vláda v květnu 2019 dále snížila DPH na ekologické a tradiční potravinářské výrobky z 9% na 5% a odsouhlasila mini-fiskální amnestii pro osoby s nízkými příjmy. Extra snížená sazba 5% se vztahuje na sociální bydlení za určitých podmínek, školní knihy, hotelové ubytování, restaurační a stravovací služby, noviny, časopisy, vstupné na hrady, muzea, sportovní akce a kina.

Počínaje 30. březnem 2018 došlo ke změnám v procesu osvobození od daně z reinvestovaného zisku. Konkrétně se změnilo ustanovení týkající se vztahu daňových poplatníků k majetku, na který uplatnily nástroje pro reinvestovaný zisk. Pravidlo, které je nutno udržet si takový majetek ve svém vlastnictví po dobu, která se rovná alespoň polovině jejich ekonomického využití, není již platné v případech po splnění zákonem stanovených závazků. Změny přinesl rok 2018 i pro mikropodniky. Mikropodniky, které se chtějí účastnit systému korporátních daní, musí mít základní kapitál alespoň 45 tis. RON a 2 zaměstnance na plný úvazek. Šanci zapojit se do systému mají pouze jedenkrát, a to v prvním čtvrtletí poté, co jsou tyto podmínky naplněny. Systém korporátních daní se na ně začne vztahovat ve čtvrtletí následujícím. Mikropodniky se mohou podílet na sponzorství, které podporuje neziskové organizace, nebo náboženské organizace, které se věnují sociální práci a mají k tomu zákonem určené povolení.

K 1. lednu 2019 došlo k zavedení minimální mzdy v sektoru stavebnictví, s čímž souvisí daňové změny zavedené v tomto sektoru. Zaměstnanci se mzdou nižší, než 30 tis. RON (6300 EUR) jsou osvobozeni od daně z příjmu, příspěvků na zdravotní péči a důchodový příspěvek je snížen na 21,75% z původních 25%. Nová daňová opatření se týkají i finančních aktiv bank. Vypočítávána budou na základě čtvrtletních změn (větších, než 2%) u sazby ROBOR.

Dne 20. ledna 2019 vstoupil v platnost zákon č. 30/2019, který upravuje daňový kodex (Codul Fiscal) a daňový řád (Codul de Procedură Fiscală). Nejdůležitější změnou je klasifikace daňových poplatníků na základě kategorií rizik. Daňoví poplatníci jsou rozděleni do tří rizikových kategorií na základě analýzy rizik provedené agenturou Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) a to následovně: daňoví poplatníci s nízkým daňovým rizikem; daňoví poplatníci s průměrným daňovým rizikem; daňoví poplatníci s vysokým daňovým rizikem. Zákon zavádí rovněž nový postup zprostředkování ve vztahu k daňovým orgánům, podle něhož může daňový poplatník urovnat spory, týkající se vzniklých závazků před výkonem u orgánu. Postup v zásadě vyžaduje následující kroky: objasnění daňové povinnosti stanovené v připomínce (somație), pokud daňový poplatník vznáší námitky; společná analýza ekonomické situace daňového poplatníka daňovým úřadem a daňovým poplatníkem za účelem identifikace nejlepších řešení daňových závazků.

Odpisy

V Rumunsku jsou povoleny některé zrychlené odpisy - například zrychlené odepisování až 50% v prvním roce, možnost využití 20 % investovaných fixních prostředků pro snížení daňového základu apod.. Více informací (přesná pravidla odpisů, detailnější daňové podrobnosti a další změny) je dostupných na webových stránkách Ministerstva financí: www.minfiniate.gov.ro.

Investiční pobídky

V Rumunsku byl přijat zákon o investičních pobídkách, který přesně stanoví podmínky pro jejich využití a specifikuje nabízené pobídky. Pro další podrobnosti doporučujeme oslovit vládní agenturu pro zahraniční investice InvestRomania: www.investromania.gov.ro.

Upozornění

Vzhledem k vývoji daní a daňové legislativy mohou informace zastarávat. Doporučujeme si v každém případě ověřit aktuální stav na webových stránkách Ministerstva financí: www.minfiniate.gov.ro. Své dotazy můžete směřovat také na agenturu InvestRomania www.investromania.gov.ro, případně na Romanian Business <http://rbd.doingbusiness.ro/en>.

Na adrese www.TaxOnline.ro lze získat informace o nově vydaných dokumentech v oblasti daňové problematiky, návrhy zákonů, oficiální sdělení a oběžníky.

Další informace:

- KPMG: [Romanian Tax Card](#).
- [Deloitte Romania](#) Zejména sazby daně, DPH, mezinárodní transakce, fúze a akvizice.
- Upozornění na změny v daních a zákonech „[Tax & Legal Alerts 2012](#)“.
- PWC (Pricewaterhouse Coopers): ww.pwc.com/ro/en
- Ernst & Young: www.ey.com/ro/en/home, kde lze zadat do vyhledávače „Tax Agenda“.

Výběrem daní v Rumunsku je pověřena agentura Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), www.minfiniate.gov.ro.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance Rumunska v letech 2015 až 2019 (v mld. EUR)					
	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	54,6	57,4	62,6	67,7	69,0
Dovoz	62,9	67,3	75,3	82,9	86,29
Saldo	-8,3	-9,9	-13	-15,2	-17,28

Zdroj: [INS](#)

Rumunský obchodní deficit se za rok 2019 navýšil o 14% v porovnání s rokem 2018 a dosáhl hodnoty 17,28 miliard EUR. V roce 2019 došlo k navýšení exportu o 1,9% v porovnání s předchozím rokem na celkovou hodnotu 69 miliard EUR. Dovoz se navýšil o 4,2% na 86,29 miliard EUR. 76,6% exportu mířilo do zemí Evropské unie, 74,6% importu pocházelo ze zemí Evropské unie. Export do zemí EU narostl o 1,6% oproti roku 2018.

Zdroj: [INS](#)

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Vývoz do zemí EU se zvýšil v roce 2019 o 1,6 % oproti roku 2018. 76,6% exportu mířilo do zemí Evropské unie, 74,6% importu pocházelo ze zemí Evropské unie. Export do zemí EU narostl o 1,6% oproti roku 2018.

Přehled hlavních dovozních partnerů – CIF (v %) 2015-2019					
	2015	2016	2017	2018	2019
Německo	19,9	20,5	20,0	21,9	27,1
Itálie	12,4	10,2	10,0	10,5	12,2

Rusko	3,2	2,9	3,3	3,3	3,6	
Francie	6,7	5,6	5,3	5,7	6,6	
Turecko	3,6	3,7	4,0	4,2	4,5	

Zdroj: [INS](#)

10 nejvýznamnějšími partnery pro rumunský export v roce 2019 byli (údaj v závorce značí podíl dané země na celkovém exportu): Německo (22,4%), Itálie (11,3%), Francie (6,9%), Maďarsko (4,8%), Velká Británie (3,7%), Polsko (3,5%), Bulharsko (3,5%), Turecko (3,2%), Česká republika (3,1%) a Nizozemí (3,1%).

10 nejvýznamnějšími partnery pro rumunský import v roce 2019 byli (údaj v závorce značí podíl dané země na celkovém exportu): Německo (27,1%), Itálie (12,2%), Maďarsko (9,4%), Polsko (8,0%), Francie (6,6%), Nizozemí (5,3%), Rakousko (4,2%), Česká republika (4,1%), Bulharsko (3,9%) a Španělsko (3,7%).

Zdroj: [INS](#)

2.3 Komoditní struktura

Hlavními komoditními skupinami zahraničního obchodu byly v roce 2018 stroje a dopravní prostředky (osobní automobily a dopravní prostředky pro osobní přepravu), elektrická zařízení, oděvy a oděvní doplňky, petrochemické produkty, železo a ocel a výrobky z nich, potraviny a živá zvířata. Dovožům dominovaly stroje a dopravní prostředky, elektrické přístroje, průmyslové stroje, telekomunikační zařízení, chemické produkty (zvláště léčiva) a plasty, minerální paliva (hlavně ropa a ropné produkty), textilní zboží (příze a vlákna) a zemědělské produkty. Aktuální přehled komoditní struktury česko-rumunské bilaterální relace viz kap. 4.2. resp. na stránkách Statistického úřadu. www.csu.cz

Struktura RO vývozu (2019) dle statistik INS: součástky do automobilového průmyslu, izolované vodiče, automobily, rafinovaná ropa, pšenice, pneumatiky z pryže, sedačky, kožená obuv.

Struktura RO dovozu (2019) dle statistik INS: strojírenské výrobky, elektrické přístroje, dopravní a strojírenské zařízení, minerální paliva, železné rudy a výrobky z oceli, léčiva, zdravotnické potřeby.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Po vstupu země do Evropské unie zůstaly v Rumunsku funkční pouze průmyslové parky. Jiné formy podpory, jako např. bezcolní zóny, byly zrušeny. Všechny průmyslové parky nabízejí firmám přístup ke službám a určitým balíčkovým výhodám podle jejich zaměření. Průmyslové parky mohou sloužit, díky existující infrastruktuře, jako zajímavé místo pro podnikání. V Rumunsku je zřízeno 85 průmyslových parků, které jsou nejvíce vhodné pro průmysl, zejména letecký a IT & C. V současné době je v provozu 58 parků, 12 parků je zřízeno na zelené louce a 15 parků je ve výstavbě. Celková rozloha průmyslových parků činí 3 196,67 ha, z toho 1 716,77 ha je v užívání a nachází se v nich 322 podniků. Investoři v průmyslových parcích jsou osvobozeni od daní z pozemků a budov. Většina průmyslových parků se nachází v jižním regionu Rumunska (24 parků - z toho 15 parků v župě Prahova) a severozápadní části Rumunska (19 parků - z toho 11 v župě Cluj). Další 19 průmyslových parků je k dispozici v centrální části Rumunska (z toho 10 parků v župě Brašov), 7

parků je v jihozápadním regionu, 6 parků v severovýchodním regionu a 6 parků v západním regionu. Současně jsou ještě 2 parky v jihovýchodní oblasti a 2 parky se investorům nabízejí v Bukurešti.

Seznam hlavních průmyslových parků:

Park Industrial Cugir 8A Victoriei St., 1st floor Cugir, Alba Tel: +40 258 750 626, +40 258 750 626
parcindustrialcugir@yahoo.com www.adlo.ro

Eurobusiness Park Oradea 1-3 P-ta Unirii, room 134, Oradea, Bihor Tel: +40 359 889 389, +40 259 408 82
contact@eurobusinessparc.ro www.eurobusinessparc.ro

Electrocontact Industrial Group Calea Nationala no. 6 710010 - Botosani, Botosani Tel.: +40 231 513 710 Fax: +40 231 517 172 mihaela.muraru@electrocontact.ro www.electrocontact.ro

Industrial Park Brasov 6 Aeroportului St. Ghimbav, Brasov Tel.: +40 268 402 949 Fax: +40 268 401 216
parc@parc-industrial.ro www.parc-industrial.ro

SC NITROPARC SRL 3 Republicii St., Fagaras, Brasov Tel: +40 721375 444, +40 723 140 277 Fax: +40 368 814 283
nitroparc_fagaras@yahoo.com www.primaria-fagaras.ro

Zarnesti Industrial Park Aleea Uzinei no.I/A, Brasov, Brasov Tel: +40 368 459 178 bremcompany@idilis.ro
www.parcuindustrialzarnesti.ro

Carfil Industrial Park 119 Zizinului St. Brasov, Brasov Tel: +40 268 333 674 Fax: +40 268 321 244 cipbrasov@gmail.com
www.cipbrasov.ro

Metrom Industrial Park 60 Carpa(ilor St., Brasov, Brasov Tel: +40 368 101 012 Fax: +40 368 101 013
office@mipbrasov.ro www.mipbrasov.ro

Arc Industrial Park 3 /103 Horea St., Cluj Napoca, Cluj Tel: +40 264 406 817, +40 264 433 303 office@arcparc.ro
www.arcparc.ro

S.C. Reif Construct S.R.L. 64 A Iugoslaviei St., ap. 3 and 4, Cluj Napoca, Cluj Tel: +40 264 406 066 Fax: +40 264 432 425
office@reifconstruct.ro www.reifconstruct.ro

TETAROM S.A. 47 Taietura Turcului St., 400221, Cluj-Napoca, Cluj Tel: +40 264 407 900/901/902, Fax: +40 264 432 750
tetarom@tetarom.ro www.tetarom.ro

Moreni Industrial Park 16 D Teis St., Moreni, Dambovița Tel/Fax: +40 245 668 490 parci_moreni2002@yahoo.com
www.parcindustrialmoreni.ro

Priboiu Industrial Park 60 Aleea Sinaia St. Priboiu Village, Branesti Commune, Dambovita Tel/Fax: +40 245 231 211
priboiuparcindustrial@yahoo.com www.parcindustrialpriboiu.ro

S.C. Craiova Industrial Park S.A 10 Aviatorilor St., Ghercesti, Dolj County, code 207280, Platforma Avioane Craiova Tel:

+40 251 466 185 www.parcindustrialcraiova.ro

Galati Industrial Park Strada Domneasca no. 38, Galati Tel: +40 721 845 487 industrialparc.galati@gmail.com
www.parcindustrialgalati.ro

Calan Industrial Park 401 Decembrie St. Calan, Hunedoara Tel: +40 254 730 223 primariacalan@yahoo.com
www.primariacalan.ro

S.C. Tehnopolis S.R.L. 10 Poitiers St., 1st floor Iasi, Iasi Tel: +40 332 102 208 office@tehnopol-is.ro www.tehnopol-is.ro

Bucharest Industrial Park Al, km 23, Bucuresti-Pitesti, Bucuresti, Ilfov Tel: +40 740 078 004
alexandru.hagea@bucharestindustrialpark.com www.bucharestindustrialpark.com

METAV S.A. Bucharest 67-77 Biharia St. Bucuresti, Ilfov Tel: +40 215 997 765 office@metav.ro www.mbp.ro

SEMA PARC 319 Splaiul Independentei St., Bucuresti, Ilfov Tel: +40 213 189 177, +40 213 169 178 office@semaparc.ro
www.semaparc.ro

MUREȘ INDUSTRIAL PARK 1/G Vidrasau Ungheni Platform, Ungheni, Mures. Tel: +40 265 433 620, +40 265 433 632
office@industrial-park.ro www.industrial-park.ro

Plopeni Industrial Park 7 Armoniei St., ground floor Plopeni, Prahova Tel: +40 244 221 431 office@plopeniparc.ro
www.plopeniparc.ro

Ploiesti Industrial Park Ploiesti, OP. 1, CP. 147 Tel: +40 244 434 028 office@industrial-parc.ro www.industrialparc.ro

Parc Industrial Jibou 41 Decembrie 1918 St., Jibou, Salaj Tel: + 40 260 640 558 primaria_jibou@yahoo.com
www.primariajibou.ro

Automecanica Industrial Park 41 Aurel Vlaicu St., Medias, Sibiu Tel: +40 269 803 646, +40 269 803 606 info@autm.ro
www.autm.ro

Parcul Industrial Sibiu SA (PaIS) 1 Telefoanelor St., Selimbar, Sibiu Tel: +40 269 210 503 Fax: +40 269 211 831
eugenjordanescu@yahoo.com

APITSJAR 119 Zizinului St., Brasov, Brasov Tel: +40 268 333 674 Fax: +40 268 321 244 apitsiar@gmail.com www.apitsjar.ro

WDP Romania 1 Baia de Arama Street, 022204, Sector 2, Bucharest Tel: +40 730 092 701 Valentin Stanculescu
info-romania@wdp.eu www.wdp.eu

Seznam hlavních klastrů:

- ASTRICO NE - textil, office@astricone.eu
- TMV SE - textil, tmv.cluster@gmail.com
- Maritime SE - moře, georgiana.buzu@cmu-edu.ro

- Romanian Textile Concept - textil, sara@impextrading.ro
- IND AGRO Pole - zemědělství, cornelia.muraru.ionel@gmail.com
- ELINCLUS - elektronika, ioan.plotog@elinclus.ro
- ICT SW - ICT, office@ipacv.ro
- Tourism SW - turismus, mirelamazilu2004@yahoo.com
- AgroFood West - zemědělství/potraviny, cotuna.liana@ccia-arad.ro
- RENERG - OZE, planificare@adrcentru.ro
- Green Energy - OZE, greenenergy55@gmail.com
- AgroFood Covasna - zemědělství/potraviny, agrofoodcovasna@yahoo.com
- Pro Wood Covasna - zpracování dřeva, andreasulyokpal@gmail.com
- ETREC - automotive, ion.marculescu@electroprecizia.ro
- ROSENC - OZE, vlad.stanciu@rosenc.ro
- Mechatrec - mechatronika, cefin@cefin.ro
- Cluj IT - ICT, andrei.kelemen@clujit.ro
- IMAGO MOL - zdravotnictví, vfotea@gmail.com
- PRELMET - zpracování kovů, beleioan@gmail.com
- Inovtrans - inteligentní doprava, ploscarunicolae@yahoo.com
- Clustero - sdružení klastrů, daniel.cosnita@clustero.eu

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Ve světě globálního obchodu se Rumunsku daří si udržet pozici příjemce přímých zahraničních investic. Jako součást Evropské unie představuje Rumunsko tržní příležitost z hlediska své velikosti (9. místo v EU 28) a počtu obyvatel (7. v EU-28), která investorům nabízí zajímavý tržní potenciál. Kromě toho, Rumunsko je členem NATO, což je důležité při zachování stability a bezpečnosti v regionu. Rumunsko má v EU nákladově efektivní podnikatelské prostředí s prozatím nižší cenou plynu a elektřiny a prostředí s jednou z nejrychlejších internetových sítí s velkou širokopásmovou infrastrukturou. Existuje zde významná síť průmyslových parků s přístupem k utilitám a balíkům výhod. Rumuni jsou vícejazyční, flexibilní a inovativní. Rumunsko je dnes kvalitní zemí, které se v uplynulých letech podařilo posunout hodnotový řetězec dopředu, neboť někteří investoři, kteří vstoupili na trh již před deseti lety se základním výrobním programem, se nyní pouštějí v Rumunsku do technologicky náročnějších projektů.

Od počátku ekonomické transformace, tj. od roku 1990 se odhaduje, že Rumunsko získalo přímé zahraniční investice ve výši 68,5 mld. EUR. Rumunsko zaznamenalo po roce 2008, kdy hospodářská krize zasáhla také zdejší hospodářství, prudký pokles přímých zahraničních investic, které klesaly až na cca 2-3 mld. EUR ročně.

Avšak během několika posledních let se Rumunsko dobře zotavilo z globální finanční krize a rok 2019 byl pro Rumunsko dalším úspěšným obdobím jeho ekonomického růstu. Se zlepšující se hospodářskou situací rostl zájem investorů o rumunský trh. Konkrétním výsledkem pak byly přímé zahraniční investice, které v roce 2019 dosáhly výše 5,29 mld. EUR (5,26 mld. EUR v roce 2018) a směřovaly hlavně do průmyslu, real estate a služeb. Většinu zahraničních investic v posledních několika letech přilákal především prospěch z EU fondů, daňových úlev a dotací od státu. Zvýšil se také počet zahraničních investorů a to o 2,5 % na současných 226 tis. společností.

Nejvíce přímých zahraničních investic bylo směřováno do průmyslového sektoru, automobilové výroby, bankovníctví a pojišťovnictví, velkoobchodu a maloobchodu, energetiky, stavebnictví a telekomunikací. Regiony, které přitahují nejvíce zahraničního kapitálu, jsou v regionu Bukurešť-Ilfov (60,3%), a poté v centrální a v západní části Rumunska. Výhodou Rumunska je velký domácí trh a silná průmyslová tradice spolu s prozatím nižšími náklady na pracovní sílu. Mezi úspěšné případy významných zahraničních investorů patří společnosti jako např. Renault, Daimler, Procter&Gambler, Microsoft, Michelin nebo Continental.

Investoři se v Rumunsku nadále setkávají s nedostatečnou infrastrukturou, s rozdíly v rozvinutosti jednotlivých regionů, s rozdíly mezi městem a venkovem, nedostatkem kvalifikované pracovní síly. Přetrvávajícím problémem je také nižší předvídatelnost legislativního prostředí.

Jak se na FDI projeví pandemie COVID 19 je nejasné, nelze ani vyloučit, že do Rumunska se přesunou investice ze vzdálených destinací.

Zdroje: [INS](#), [BNR](#)

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Základní podmínky pro vstup zahraničního kapitálu byly v Rumunsku upraveny zákonem č. 35/1991 o zahraničních investicích ve znění příslušných doplňků. Výraznější omezení pro investory nejsou. Obecný rámec investičních pobídek upravuje nařízení (rumunsky „Ordonanta de urgenta“) vlády č. 807/2014 a č. 332/2014.

Investiční pobídky

Pro přilákání investorů byla zřízena vládní agentura InvestRomania www.investromania.gov.ro (obdoba Czechinvestu). Pro aktuální stav a přehled všech platných pobídek a průmyslových zón doporučujeme v každém případě jejich webové stránky.

Státní pobídky:

Vláda v roce 2014 schválila program pobídek (vládní pomoc) ve výši 600 mil. EUR určených pro období 2015-2023. V roce 2018 vláda aktualizovala opatření státní podpory snížením minimální hodnoty investičního projektu z 10 mil. EUR na 3 mil. EUR, přičemž kandidát může začít investovat bezprostředně po podání žádosti o financování. Podnikatelský subjekt, který se chce ucházet o nenávratné dotace, musí investovat minimálně 3 mil. EUR do nového výrobního závodu nebo rozšíření stávající výroby.

Další možností je využití GD332/2014, které předpokládá vytvoření alespoň 10 pracovních míst a následné daňové úlevy. Mezi další fiskální úlevy patří nulová daň z reinvestovaného zisku do nových technologií pro účely podnikání, nulová daň z příjmu pro zaměstnance v IT sektoru (software developers), specifické úlevy pro Research and Development sektor, industriální parky a další.

Přehled státních pobídek:

- **Národní síť státní podpory** - Rețeaua Națională de Ajutor de Stat; www.stateaid.ro. Resp. www.ajutordestat.ro
- **Rada pro konkurenceschopnost**; www.consiliulconcurrentei.ro, Tel: 004021/405.44.58 , 0372.12.97.38; Fax: 004021/405.45.85;

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Od 1. 1. 2007 v Rumunsku působí Zastoupení Evropské komise. Prozatímní vedoucí Zastoupení je pan Cristian Buchiu (Head of the European Commission Representation in Romania)

Kontaktní adresa: Strada Vasile Lascăr 31, 020492 București, Romania Tel: 0040-21-203.54.00; fax 0040-21-3168808
Email: comm-rep-ro@europa.eu

Hlavním úkolem Rumunska by mělo být z pohledu Evropské komise odstraňování byrokracie a nízkých investic do vzdělávání, zdravotnictví a infrastruktury. S ohledem na uvedené nedostatky Evropská komise řadí Rumunsko mezi země s makroekonomickou nerovnováhou.

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Rumunská ekonomika má úzkou vazbu na ekonomiku Evropské unie. Hlavním obchodním partnerem Rumunska jsou členské země EU. Vývoz do zemí EU se v roce 2019 zvýšil o 1,9 % a dosáhl hodnoty 69 miliard EUR. Dovoz rostl o 4,2% a dosáhl hodnoty 86,29 miliardy EUR. Celkový shodek obchodu se tak oproti roku 2018 zvýšil o 14% na 17,28 miliard EUR. Silnými odvětvími byly především strojařství a automobilový průmysl, u kterých export převažoval nad importem v poměru 47,2% a 37,2%. Na druhé straně dovoz potravin do země narostl o 11,8% na hodnotu 6,76 miliardy EUR. 74,6% objemu rumunského importu pocházelo ze zemí EU, 76,6% objemu rumunského exportu mířilo do zemí EU. Prvních deset zemí, do kterých Rumunsko nejvíce vyváželo, byly Německo, Itálie, Francie, Maďarsko, Velká Británie, Bulharsko, Turecko, Polsko, Španělsko a Česká republika. Mezi prvních 10 zemí, ze kterých Rumunsko nejvíce dováželo, patřilo opětovně Německo, poté Itálie, Maďarsko, Polsko, Francie, Čína, Nizozemsko, Turecko, Rakousko a Rusko.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

V Rumunsku jsou aktivní Evropská investiční banka (EIB) a Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD). Velvyslanectví České republiky v Bukurešti s nimi udržuje pravidelné pracovní kontakty, účastní se jejich akcí a meziresortních konzultací s cílem získávat aktuální informace pro českou podnikatelskou obec. EBRD v minulých letech podpořila několik významných investic, které směřovaly hlavně do městské infrastruktury a do restrukturalizace státních podniků. V Rumunsku se EBRD zaměřuje hlavně na podporu stability a rozšiřování produktů ve finančním sektoru, na posílení infrastruktury prostřednictvím vyšší efektivity a většího zapojení soukromého sektoru, na projekty v oblasti vodovodů a kanalizací, odpadového hospodářství, v oblasti dálkového vytápění apod. Další projekty se týkají oblastí, které napomáhají zlepšit provozní efektivitu, úroveň služeb a snižování závislosti na veřejných subvencích a státním financování. Významnou projektovou oblastí je rovněž rekonstrukce energetického sektoru a zvýšení energetické účinnosti a udržitelnosti. Pro podnikatele z České republiky zde existují možnosti spolupráce např. formou subdodávek.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

ROK	Vývoz			Dovoz			Obrat			Saldo
	EUR	poř.	Index	EUR	poř.	Index	EUR	poř.	Index	EUR
2014	1 663 568	16.	108,7	1 284 286	18.	120,8	2 947 854	17.	113,7	379 282
2015	1 791 648	16.	107,7	1 536 837	17.	119,7	3 228 485	17.	112,9	254 481
2016	1 891 751	17.	105,6	1 675 298	17.	109,0	3 567 049	16.	107,2	216 453
2017	2 235 592	16.	118,2	1 944 218	17.	116,1	4 179 810	16.	117,2	291 374
2018	2 578 288	15.	115,3	2 112 343	17.	108,6	4 690 631	15.	112,2	465 945
2019	2 755 152	15.	106,9	2 259 485	17.	107,0	5 014 637	15.	106,9	495 667
1-2/2020	487 560	15.	109,7	375 164	17.	95,9	862 724	15.	103,2	112 397

Zdroj: [ČSÚ ČR](#)

Rumunsko patří k největším obchodním partnerům České republiky v regionu jihovýchodní Evropy. Je to dáno politickými, ekonomickými a obchodními vazbami mezi oběma státy (členství v NATO a Evropské unii), ale také značným potenciálem rumunského trhu a relativní geografickou blízkostí obou zemí. Ohledně exportních příležitostí, které v současné době rumunský trh nabízí, lze říci, že **domácí produkce zatím zdaleka nestačí pokrýt poptávku** a dovoz do země převyšuje její vývozy. Jednou z příčin je stále nedokončená restrukturalizace v některých odvětvích rumunského hospodářství a obecně nižší produktivita práce.

Českým podnikům se v Rumunsku daří. Česká republika má potenciál na zvýšení dynamiky svého exportu (nyní 15. místo), významná je přítomnost cca 1065 českých společností na rumunském trhu, na druhou stranu ČEZ se rozhodl prodat rumunská aktiva.

Rumunsko svým ekonomickým potenciálem, velikostí, umístěním trhu i tradičními vzájemnými vazbami je pro českou podnikatelskou obec významným trhem.

Perspektivními obory pro české podnikatele jsou, viz také kap. 5.1.:

Dopravní průmysl a infrastruktura, Důlní, těžební a ropný průmysl, Elektrotechnika, Energetický průmysl, ICT, Stavební průmysl, Strojírenský průmysl, Vodohospodářský a odpadní průmysl, Zdravotnický a farmaceutický průmysl, Zemědělský a potravinářský průmysl, Zpracovatelský průmysl, Obranný průmysl

Obě země jsou závislé na trzích Evropské unie a podstatnou část jejich průmyslu tvoří automobilový sektor (výroba automobilů, komponentů a náhradních dílů).

České firmy by mohly profitovat nejen z tradice vzájemných vztahů, ale také ze skutečnosti, že se zde na české výrobky a firmy nahlíží skoro jako na ty německé. České zboží a služby mají v Rumunsku nálepku dobré kvality.

Obrat vzájemného obchodu dosáhl v roce 2019 rekordní výše 5,015 mld. EUR.

Je velkou neznámou, jak moc se na vzájemném obchodě podepíše pandemie COCID 19.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Rumunsko je největším trhem v jihovýchodní Evropě a svým ekonomickým potenciálem, velikostí, umístěním trhu i tradičními vzájemnými vazbami je pro českou podnikatelskou obec významným trhem.

Komoditní struktura obchodu se v zásadě mění ouze málo. Mezi největší položky českého vývozu patří již tradičně motorová vozidla k dopravě osob, příslušenství a díly k motorovým vozidlům a traktorům, izolované dráty, kabely a elektrické vodiče, odstředivky, kompresory, akumulátory, armatury, kotle, filtrační a čisticí stroje, čerpadla, textilie, farmaceutické výrobky, pneumatiky, povrchově aktivní čisticí a prací prostředky, impregnované textilie, ale také např. potravinové přípravky, dětské potřeby, sady stavebnic, různé hry a hračky. Je zajímavé, že se již objevila mýdla a čisticí prostředky.

Typ výstupu :	Normální
Směr obchodu :	Vývoz
Období :	1.1.2019 – 31.12.2019
Nomenklatura zboží :	SITC(3)
Data v tabulce jsou :	bez dopočtů

Kód zboží	Název zboží	Kód země	Název země	Netto (kg)	Stat. hodnota CZK(tis.)
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	RO	Rumunsko	27 392 683	6 978 708
784	Díly a příslušenství vozidel	RO	Rumunsko	28 437 863	6 137 369

	motorových				
764	Zařízení telekom., přísluř.přístojů pro zázn.,reprod.zvuku,obrazu	RO	Rumunsko	660 541	4 507 314
772	Přístř. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	RO	Rumunsko	5 826 232	4 093 136
773	Prostředky k rozvodu elektrické energie jn.	RO	Rumunsko	9 266 596	3 482 301
743	Čerpadla (ne na kapaliny), kompresory, ventilátory ap.	RO	Rumunsko	5 339 895	2 548 687
699	Výrobky z kovů základních jn.	RO	Rumunsko	17 626 334	2 035 718
893	Předměty z hmot plastických jn.	RO	Rumunsko	16 536 143	1 683 859
778	Přístroje elektrické jn. (baterie, žárovky ap.)	RO	Rumunsko	28 052 958	1 496 007
554	Mýdla, přípravky čistící a leštící	RO	Rumunsko	29 499 770	1 216 363

Typ výstupu :	Normální
Směr obchodu :	Dovoz
Období :	1.1.2019 – 31.12.2019
Nomenklatura zboží :	SITC(3)
Data v tabulce jsou :	bez dopočtů

Kód zboží	Název zboží	Kód země	Název země	Netto (kg)	Stat. hodnota CZK(tis.)
773	Prostředky k rozvodu elektrické energie jn.	RO	Rumunsko	44 386 909	9 049 839
772	Přístř. elek. ke spínání ap.	RO	Rumunsko	13 925 104	7 301 022

	obvodů elek., odpory aj.				
784	Díly a příslušenství vozidel motorových	RO	Rumunsko	16 651 155	5 263 655
821	Nábytek a díly, žíněny, matrace aj. nábytek čalouněný	RO	Rumunsko	41 032 667	4 866 701
778	Přístroje elektrické jn. (baterie, žárovky ap.)	RO	Rumunsko	3 316 293	3 281 421
122	Tabák zpracovaný, obsahující i náhražky tabákové	RO	Rumunsko	3 979 674	3 212 883
542	Léčiva (vč. léčiv veterinárních)	RO	Rumunsko	279 787	2 081 932
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	RO	Rumunsko	10 860 191	2 029 246
742	Čerpadla a dopravníky na kapaliny a jejich díly	RO	Rumunsko	2 207 218	1 560 233
764	Zařízení telekom., přísluř.přístrojů pro zázň.,reprod.zvuku,obrazu	RO	Rumunsko	396 441	1 540 371

Zdroj: [ČSÚ](#)

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Poté, co se obě země staly součástí vnitřního trhu Evropské unie, vzájemná výměna služeb mezi Českou republikou a Rumunskem roste. Příjmům v oblasti služeb dominují příjmy z dopravy, a to zejména silniční a železniční. Stále více se však prosazují různé obchodní, odborné a technické služby. Rumunský sektor služeb představuje největší podíl v rámci HDP. Stále je však pod průměrem Evropské unie. Komponenty sektoru služeb tvoří finance, půjčky, podnikatelské aktivity, obchod, ubytovací zařízení, restaurace, doprava a ostatní služby.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Česká republika se v roce 2019 úspěšně umístila na 12. místě (o 2 místa hůře než v roce 2018) v pořadí největších zahraničních investorů. Dle Národního obchodního rejstříku Rumunska celková výše investovaného kapitálu z České republiky činila více než 1,21 mld. EUR. Z pohledu ČNB byly české přímé investice v Rumunsku k 31.12.2018 v rámci teritoriální struktury s 3,6% na 6. místě (údaj ke květnu 2020)

Pořadí investorů z České republiky v Rumunsku dle výše investice (2019)

Mezi největší české investory patří i nadále společnost ČEZ Romania s investicí cca 1,1 mld. EUR do výroby energie z obnovitelných zdrojů. Její dvě větrné farmy s celkovým instalovaným výkonem 600 MW představují největší projekt svého druhu v Evropě a produkce větrné farmy představuje zhruba 10 % podíl na rumunském trhu energie z obnovitelných zdrojů. Pro rok 2020 se očekával ústup z pozic, po CORONA pandemii je situace otevřená.

Dalšími investory jsou:

Tomis Team, CPI Property Group, PPF Investment Group, Chropyňská strojírna, Renomia, Alef, Skupina RC Reinvest, Antares, nebo Penta Investments.

Dle Obchodního rejstříku Rumunska je v zemi registrováno (ke konci roku 2019) celkem 1098 firem s českou kapitálovou účastí. K tomuto počtu je možné připočítat další české firmy, které v Rumunsku podnikají bez registrace a své podnikání řeší na dálku nebo formou služebních cest. Pokud jde o rumunský kapitál investovaný v České republice, jedná se hlavně o společnosti zřízené rumunskými občany usazenými v České republice a je relativně nízký (kolem 4 mil. EUR).

Zdroj: [Obchodní rejstřík Rumunska](#)

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Smluvní oblast ČR–Rumunsko

- Úmluva mezi republikou Československou a královstvím Rumunským, týkající se dvojího zdanění v oboru dávek pozůstalostních a Závěrečný protokol, Bukurešť, 20. 06. 1934, č. 100/1936 Sb., 172/1948 Sb.
- Protokol uzavřený mezi Republikou Československou a Královstvím Rumunským o transferu osob české a slovenské národnosti z Rumunska do Československa, Bukurešť, 10. 07. 1946
- Úmluva mezi vládou Československé republiky a vládou Rumunské lidové republiky o zdravotnické spolupráci, Bukurešť, 25. 03. 1958
- Smlouva mezi Československou republikou a Rumunskou lidovou republikou o právní pomoci ve věcech občanských, rodinných a trestních, Praha, 25. 10. 1958, č. 31/1959 Sb.
- Dohoda o úpravě některých otevřených finančních a majetkových otázek mezi Československou socialistickou republikou a Rumunskou lidovou republikou a Dodatkový protokol, Bukurešť, 03. 08. 1960, č. 51/1961 Sb.
- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Rumunské socialistické republiky o mezinárodní silniční dopravě, Bukurešť, 06. 12. 1967, č. 73/1968 Sb.
- Protokol o přímé vědeckotechnické spolupráci a kooperaci mezi Federálním výborem pro technický a investiční rozvoj ČSSR a Národní radou vědeckého výzkumu Rumunské socialistické republiky, Praha, 28. 04. 1969
- Dohoda mezi Federálním výborem pro technický a investiční rozvoj Československé socialistické republiky a Výborem pro jadernou energii Rumunské socialistické republiky, Praha, 18. 11. 1969
- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Rumunské socialistické republiky o civilní letecké dopravě, Praha, 13. 03. 1970, č. 97/1970 Sb.
- Dohoda mezi ministerstvem spojů Československé socialistické republiky a ministerstvem spojů Rumunské

socialistické republiky o poštovní a telekomunikační službě, Praha, 18. 03. 1971

- Úmluva mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Rumunské socialistické republiky o vzájemném zřízení domů kultury, Praha, 26. 03. 1971, č. 84/1971 Sb.
- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Rumunské socialistické republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu, Praha, 03. 11. 1972, č. 97/1973 Sb.
- Konzulární úmluva mezi Československou socialistickou republikou a Rumunskou socialistickou republikou, Bukurešť, 09. 12. 1972, č. 64/1974 Sb.
- Ujednání sjednané výměnou nót mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Rumunské socialistické republiky o změně článků 2, 8, 9 a 14 Úmluvy mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Rumunské socialistické republiky o vzájemném zřízení domů kultury ze dne 26. března 1971, Bukurešť, 04. 05. 1981, č. 90/1981 Sb.
- Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Rumunska o bezvívovém styku, Bukurešť, 06. 08. 1991, č. 371/1991 Sb.
- Protokol mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Rumunska o vypořádání vzájemných pohledávek a závazků v platebních vztazích existujících k 31. 12. 1990, spojených s přechodem na účtování ve volně směnitelných měnách od 1. ledna 1991, Brno, 11.09.1991, č. 177/1992 Sb.
- Dodatek k Protokolu mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Rumunska o vypořádání vzájemných pohledávek a závazků v platebních vztazích existujících k 31. prosinci 1990, spojených s přechodem na zúčtování ve volně směnitelných měnách od 1. ledna 1991, ze dne 11. září 1991, Bukurešť, 19. 11. 1991, č. 177/1992 Sb.
- Protokol o spolupráci mezi ministerstvem zahraničních věcí České republiky a ministerstvem zahraničních věcí Rumunska, Praha, 07. 09. 1993
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, Bukurešť, 08. 11. 1993, č. 180/1994 Sb.
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o podpoře a vzájemné ochraně investic, Bukurešť, 08. 11. 1993, č. 198/1994 Sb.
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o předávání a přebírání osob, jejichž vstup nebo pobyt je na území druhého státu protiprávní, Praha, 25. 01. 1994, č. 148/1994 Sb.
- Ujednání mezi ministerstvem vnitra České republiky a ministerstvem vnitra Rumunska k provedení Dohody mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o předávání a přebírání osob, jejichž vstup nebo pobyt je na území druhého státu protiprávní ze dne 25. ledna 1994, Praha, 25. 01. 1994, č. 148/1994 Sb.
- Smlouva o přátelských vztazích a spolupráci mezi Českou republikou a Rumunskem, Bukurešť, 22. 06. 1994, č. 37/1997 Sb.
- Smlouva o právní pomoci v občanských věcech mezi Českou republikou a Rumunskem, Bukurešť, 11. 07. 1994, č. 1/1996 Sb.
- Ujednání mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky a Ministerstvem práce a sociální ochrany Rumunska o spolupráci v oblasti práce, sociální politiky a politiky zaměstnanosti, Bukurešť, 06. 10. 1994
- Protokol mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o mezinárodních smlouvách sjednaných mezi Československem a Rumunskem platných k 31. 12. 1992, Bukurešť, 26. 05. 1995, č. 55/2000 Sb. m. s.
- Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Rumunska o vzájemné spolupráci, Praha, 24. 07. 1995
- Protokol mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Rumunska o spolupráci v oblasti topografie, Bukurešť, 26. 02. 1997
- Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Rumunska týkající se ochrany vojenských utajovaných skutečností, Bukurešť, 17. 07. 2000, č. 53/2001 Sb. m. s.
- Smlouva mezi Českou republikou a Rumunskem o spolupráci v boji proti organizovanému zločinu, nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami a prekurzory, terorismu a další závažné trestné činnosti, Praha, 13. 11. 2001, č. 33/2003 Sb. m. s.
- Memorandum o porozumění o rozvoji spolupráce v oblasti cestovního ruchu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj

České republiky a Ministerstvem cestovního ruchu Rumunska, Praha, 13. 03. 2002, č. 120/2004 Sb. m. s.

- Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem vzdělávání a výzkumu Rumunska o spolupráci v oblasti školství na léta 2002-2005, Bukurešť, 12. 04. 2002, č. 98/2002 Sb. m. s.
- Smlouva mezi Českou republikou a Rumunskem o sociálním zabezpečení, Bukurešť, 24. 09. 2002, č. 25/2004 Sb. m. s.
- Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem vzdělávání, výzkumu a mládeže Rumunska o změně bodu 5 přílohy Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem vzdělávání a výzkumu Rumunska o spolupráci v oblasti školství na léta 2002-2005, podepsaného v Bukurešti dne 12. 4. 2002 sjednané výměnou nót, Bukurešť, 20. 01. 2004
- Správní ujednání k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Rumunskem o sociálním zabezpečení, Praha, 02. 08. 2004, č. 49/2005 Sb. m. s.
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o změně Dohody mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Rumunska o bezvízovém styku ze dne 6. srpna 1991 sjednaná výměnou nót, Bukurešť, 09. 08. 2005, č. 104/2005 Sb. m. s.
- Dodatkový protokol k Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Rumunska týkajícímu se ochrany vojenských utajovaných skutečností, podepsanému v Bukurešti dne 17. července 2000, Praha, 28. 02. 2006, č. 87/2006 Sb. m. s.
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o spolupráci v oblasti kultury, školství, vědy, mládeže a sportu, Praha, 23. 10. 2007, č. 23/2008 Sb. m. s.
- Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem vzdělávání, výzkumu a mládeže Rumunska o spolupráci v oblasti školství, Praha, 22. 01. 2008, č. 72/2008 Sb.m.s.
- Protokol mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o změně Dohody mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o podpoře a vzájemné ochraně investic, Praha, 22. 01. 2008, č. 60/2009 Sb.m.s.
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o vzájemné ochraně vyměňovaných utajovaných informací, 31.03.2010, č.43/2011 Sb.m.s.
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o válečných hrobech, Bukurešť, 6. 10. 2014, č. 48/2015 Sb.m.s.
- Dohoda mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem životního prostředí, vodního a lesního hospodářství Rumunska o spolupráci v oblasti lesního hospodářství, 9. 6. 2015, č. 37/2016 Sb.m.s.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Pomoc přijímaná od Evropské unie se uskutečňovala prostřednictvím tří hlavních programů - PHARE, ISPA a SAPARD. Po vstupu Rumunska do Evropské unie v roce 2007 tuto roli přebraly strukturální a kohezní fondy. Rozvojová pomoc poskytovaná Rumunsku Českou republikou byla po vstupu Rumunska do Evropské unie ukončena.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Pozitiva rumunského trhu: relativně jednoduché a rychlé založení pobočky firmy; široká nabídka nemovitostí či kancelářských prostor; znalost angličtiny a dalších cizích jazyků u mladé generace; členství v Evropské unii; prozatím nižší mzdové náklady; kvalifikovaná pracovní síla (zejména automobilový sektor nebo ITC, SW); výhodná geografická poloha; česká menšina v Banátu; slovenská menšina v příhraničních župách sousedících s Maďarskem.

Negativa rumunského trhu: nutnost zřízení kanceláře v Bukurešti nebo v regionech (nedoporučuje se řídit firmu/pobočku na dálku); nižší kvalita infrastruktury (ohraničené pokrytí území dálniční sítí, doprava je časově náročná a nákladná); horší platební morálka a nelehká vymahatelnost pohledávek; nižší produktivita práce; nedostatek kvalifikované pracovní síly; obtíže s čerpáním EU fondů; nižší tempo reform; korupce; rozdíl v úrovni infrastruktury i příjmů mezi hlavním městem a regiony; časté problémy v procesu tendrů; volatilní měnový kurz; slabší veřejný sektor, častá rotace ministrů a zaměstnanců ve státním sektoru; nepředvídatelnost legislativního prostředí.

Perspektivní sektory v Rumunsku 2020:

Rozvoj měst

Pro české firmy může být perspektivní např.: elektrifikace a rekonstrukce městské hromadné dopravy, revitalizace historických center měst a obcí, výstavba sociálního bydlení, modernizace škol, univerzit, nemocnic, budování cyklostezek, chodníků a sportovních zařízení, obnova městského osvětlení, modernizace parků.

Vzdělávání zaměstnanců

Pro české firmy v tomto sektoru mohou být perspektivní např.: pomoc při zvyšování kvalifikace zaměstnanců, oborové vzdělávání, bezpečnost práce na pracovišti, requalifikace, projekty v rámci veřejného vzdělávacího systému, projekty pro absolventy, projekty pro integraci sociálně slabých skupin.

Podpora malých a středních podniků

Pro české firmy v tomto sektoru mohou být perspektivní např.: investice do výrobních podniků (budovy, výrobní zařízení, vybavení IT), podpora MSP zaměřených na inovace (transfer technologií, rizikový kapitál, podpůrné úvěry), podpora mezinárodní činnosti MSP, podpora klastrů, poradenství.

Rozvoj venkova

Pro české firmy v tomto sektoru mohou být perspektivní např.: participace na integračních projektech, investice do zemědělských a lesnických závodů (stroje, budovy) a lokálních zdrojů alternativní energie (např. biomasa), rozvoj a obnova systému zavlažování, programy pro mladé zemědělce, zpracování potravin, investice do budov a zařízení, rybářství, podpora výrobních svazů, rozvoj obcí (obnova systému vodovodního řádu a kanalizace) a místních komunikací, přímé platby pro zemědělství.

Dopravní průmysl a infrastruktura

Pro české firmy v tomto sektoru mohou být perspektivní např.: dodávky obalů a obalové techniky, výrobních linek, strojů a zařízení nebo export konkrétních komponentů pro výrobce vozidel, elektrovozidel nebo jejich subdodavatele, participace na rozvoji dopravní infrastruktury, konkrétně dodávkami a subdodávkami stavebních materiálů a technologií, strojů a zařízení a případně i formou dodávek stavebních prací nebo stavební supervize dle požadavku investora.

Důlní, těžební a ropný průmysl

Pro české firmy mohou být perspektivní např.: subdodávky strojů, náhradních dílů a technologií do těchto provozů.

Elektrotechnika

Pro české firmy může být perspektivní např. i nový trend v oblasti smart technologií při výměně elektroměrů pro domácnosti.

Energetický průmysl

Pro české firmy může být perspektivní např.: aktuální dostavbu 3. a 4. bloku v jaderné elektrárně Cernavoda, výstavba nových elektráren, rekonstrukce a modernizace stávajících energeticky neefektivních elektráren, nebo dobíhající projekty větrných elektráren. A dále jsou to projekty na zvyšování energetické účinnosti, v oblasti kogeneračních jednotek, OZE, malých vodních elektráren, a rozvodných energetických páteřních sítí, atd.

ICT

Pro české firmy mohou být perspektivní např.: možnosti dodávek technologií, specializovaného SW pro řízení průmyslových provozů a callcenter, dodávky SW řešení pro ochranu firemních dat, participace na projektech programu digitální agendy pro nové programovací období 2014–2020 za 2,4 mld. eur.

Stavební průmysl

Pro české firmy v tomto sektoru může být perspektivní např.: participace např. na projektech občanské i průmyslové výstavby konkrétně dodávkách a subdodávkách stavebních materiálů a technologií, strojů a zařízení a případně i formou dodávek stavebních prací nebo stavební supervize dle požadavku investora.

Strojírenský průmysl

Pro české firmy mohou být s ohledem na zastaralost vozového parku v rumunských městech perspektivní např.: dodávky technologií a komponentů pro městskou dopravní techniku (tramvaje, příměstské vlaky, kolejová infrastruktura atd.) a všeobecně také pro logistiku včetně parkovacích systémů nebo prodejních automatů.

Vodohospodářský a odpadní průmysl

Příležitosti pro české firmy mohou být např. v podobě dodávek a subdodávek technologií na ochranu životního prostředí. Hlavně dodávek v oblasti čištění a úpravy vody, technologických součástí pro čistírny odpadních vod, technologií

na úpravu pitné vody a v oblasti nakládání s odpady, např. linek na recyklaci použitých elektrických a elektronických výrobků. Příležitosti jsou i v odpadovém hospodářství měst, neboť většina z nich zatím nemá vybudovanou funkční infrastrukturu třídění odpadů.

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Pro české firmy existují předpoklady pro export: lékařských přístrojů a zařízení, zdravotnického materiálu, pomůcek a vybavení zdravotnických pracovišť. Na trhu jsou všeobecně žádána moderní parafarmaceutika, volně prodejné doplňky stravy a spotřební materiál.

Zemědělský a potravinářský průmysl

Pro české firmy může být perspektivní např.: export potravinových výrobků a strojního vybavení do potravinářských výrobních a zpracovatelských závodů. V zemědělství mají perspektivu dodávky zemědělské techniky a technologií, zemědělských strojů, zařízení a zemědělských hnojiv. Konkrétně se do Rumunska dováží traktory, zemědělské nástavby. Výběrová řízení se objevují v oblasti vybavení vepřinů, drůbežáren a zavlažovacích technologií atd.

Zpracovatelský průmysl

Pro české firmy se jeví jako perspektivní např.: možnosti subdodávek v podobě lesních nakladačů, manipulátorů, formátovacích pil a dalších strojů a zařízení na zpracování dřeva a výrobu nábytku a dřeva.

Obranný průmysl

Pro české firmy mohou být perspektivní např.: participace na přezbrojování, vybavení letišť, speciální materiál, zdravotní potřeby.

Další prioritní sektory

Cestovní ruch, obnova historických památek, eroze pobřeží, státní správa, podpora chodu podpůrných programů EU, zhotovení informačních brožur a materiálů o podpůrných programech EU, technická asistence.

Aktuální sektorové příležitosti pro Rumunsko

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](#).

5.2 Kalendář akcí

V kalendářním roce 2019 Velvyslanectví České republiky v Bukurešti plánuje tyto aktivity:

- Odborný seminář ve spolupráci s advokátní kanceláří Peterka a Partners (I.Q. 2020)
- Pracovní večere s představiteli MO a MV (leden 2020)
- projekt PROPED v Bukurešti: Kulatý stůl k obchodním a investičním příležitostem v energetice Rumunska, (březen 2020, zrušeno COVID 19)

-
- Výroční setkání s českými podnikateli na rezidenci velvyslance v Bukurešti (únor 2020)
 - České firmy na veletrhu Construct Expo v Bukurešti (březen 2020, zrušeno COVID 19) - ve spolupráci se zahraniční kanceláří CzechTrade v Bukurešti,
 - projekt PROPED v Bukurešti: Podnikatelské fórum u příležitosti konání výstavy BSDA (květen, říjen 2020, zrušeno COVID 19)
 - Porada vedoucích ekonomických úseků ZÚ v Praze (červen 2020, zrušeno COVID 19)
 - Porada vedoucích zastupitelských úřadů v Praze (srpen 2020)
 - projekt PROPED v Bukurešti: Česko-rumunský matchmakingový seminář z oblasti smart technologií, (podzim 2020)
 - Oslava státního svátku v Bukurešti - setkání s českými podnikateli (říjen 2020)
 - České firmy na zemědělském veletrhu Indagra 2020 v Bukurešti (říjen/listopad 2020) - ve spolupráci se zahraniční kanceláří CzechTrade v Bukurešti
 - Vánoční setkání ZÚ s českými podnikateli v Bukurešti (prosinec 2020)

Pozn. Termíny se mohou z důvodu pandemie COVID 19 nadále měnit.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dvozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Specifika rumunského prostředí se odráží i ve způsobech pronikání na trh. Podobně jako v jiných zemích není žádný univerzální recept, ale lze zobecnit určité doporučené a prověřené postupy. Vhodné je mít na rumunském trhu zástupce. Mnoho firem pracuje určitý čas s rumunským obchodním a distribučním zástupcem (podle typu zboží či služby je zástupce buď celostátní nebo více regionálních) a nebo samy platí svého českého či rumunského zástupce, který působí přímo na rumunském trhu, uzavírá smlouvy a kontroluje jejich plnění, vytváří síť, funguje jako koordinátor prodeje, servisu apod. Následně pak přecházejí často do formy pobočky s většinovým českým kapitálem.

Místní zástupci v každém případě představují velmi důležitý prvek. Po rumunských zástupcích lze standardně vyžadovat jak odborné, tak jazykové schopnosti (minimálně angličtina, zpravidla pak i další jazyky jako francouzština, italština či němčina), řidičský průkaz, počítačovou gramotnost a ochotu k příslušnému nasazení. Dobrá znalost místního prostředí a schopnost proniknout jeho složitostí a zvláštnostmi je u zástupce samozřejmostí. Platové požadavky v poslední době stoupají a odměna opravdu dobře fungujícího dealera či prodejce může výrazně překročit 1.700 EUR (průměrná hrubá mzda v ekonomice je nižší, okolo 950 EUR).

Zastoupení CzechTrade:

Vyhledání a vytipování místního obchodního partnera:

- toto je klíčový moment, který mnoho českých firem podceňuje,
- solidní obchodní partner nejen, že dokáže vyřešit problematiku certifikace, ale i urychlí vstup na místní trh,
- dnes jsou rumunští importéři a distributoři dostatečně zkušené firmy s vlastní nebo najatou logistikou a vlastním zákaznickým trhem,
- zahraniční kancelář CzechTrade v Bukurešti dominantně pomáhá při vytipování, selekci, oslovení místních obchodně servisních firem nebo dovozně distribučních společností včetně prezentace produktů českých firem a zorganizování schůzek.

6.2 Dvozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Od 1.1. 2007 je Rumunsko členem Evropské unie, takže se na dovozy i vývozy, resp. na intrakomunitární obchod vztahují pravidla vnitřního trhu Evropské unie. Co se týče celních předpisů při vývozu do třetích zemí, doporučujeme navštívit webovou stránku celní správy (www.customs.ro), kde je k dispozici v angličtině celní zákon včetně prováděcích předpisů. Pokud potřebuje firma další informace, může oslovit přímo v angličtině rumunskou celní správu. Kontakt: „Autoritatea

Nationala a Vamilor“ (Generální ředitelství celnic), adresa: Str. Alexandru Ivasiuc nr. 34-40, bl. 5, sector 6, București, C.P. 60305, email: relatiipublice@customs.ro, vama@customs.ro (útvár pro komunikaci s veřejností). Ze zákona jsou povinni zodpovědět všechny dotazy, včetně dotazů zahraničních subjektů.

Rumunské celní normy do souladu s unijním acquis. Informace lze najít na webových stránkách celní správy www.customs.ro.

Certifikace – významný krok úspěšného vstupu na rumunský trh, pro vybrané výrobky a technologie je potřeba si zjistit nejdříve podmínky certifikace výrobku u příslušné certifikační autority, sladění legislativy Rumunska a Evropské unie totiž i nadále probíhá postupně. (Samozřejmě, že této situace umí obratně využít zahraniční i domácí konkurence.) Prostor pro korupci postupně ubývá, přesto může tento moment vstup na trh zbrzdit.

S dotazy je možné obrátit se na Zastoupení kanceláře CzechTrade nebo ekonomický úsek Velvyslanectví České republiky v Bukurešti.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zákony - obchodní společnosti jsou zřizovány dle zák. č. 31/90 o obchodních společnostech.

Podle tohoto zákona fyzické a právnické osoby se mohou slučovat a vytvářet následující druhy obchodních společností:

- veřejnou obchodní společnost - S. N. C. Societate în nume colectiv
- komanditní společnost - S. C. S. Societate în comandită simplă
- akciovou společnost - S. A. Societate pe Acțiuni
- komanditní akciovou společnost - S.C.A. Societate în comandită pe acțiuni
- společnost s ručením omezeným - S. R. L. Societate cu răspundere limitată

Podmínky pro založení firmy

Obchodní rejstřík, který tyto záležitosti řeší, je k dispozici na stránkách www.onrc.ro v rumunštině a částečně v angličtině. Podobně jako při vybírání typu společnosti doporučujeme v každém případě záležitosti ohledně zakládání firmy (a obecně všechny záležitosti právní povahy) svěřit advokátní kanceláři, jelikož pouze ta může dát závaznou a rychlou odpověď. Velvyslanectví České republiky v Bukurešti může doporučit samozřejmě několik prověřených kanceláří (i s českým prvkem).

- [Základní stránka informací je na webu ONRC, www.onrc.ro](http://www.onrc.ro)
- e-mail: onrc@onrc.ro

Služby ONRC jsou však až na poskytnutí několika základních údajů o firmách zpoplatněné.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Zázemí pro propagační, marketingové a reklamní působení v Rumunsku je tvořeno poměrně hustou sítí společností, kde fungují obdobné pracovní metody jako v České republice.

Možnost inzerce nabízí odborné články v ekonomických periodikách prostřednictvím novinářů, kteří dlouhodobě spolupracují s Velvyslanectvím, CzechTradem či Českým centrem.

Výběr z databází:

Není v možnostech velvyslanectví kontrolovat, zda všechny adresy, e-mailová spojení a kontakty jsou stále funkční a správná, nicméně pokud uvedený kontakt momentálně nefunguje, pro ověření správnosti postačí využít některý z mezinárodních vyhledavačů (www.google.com, www.yahoo.com, www.seznam.cz apod.) nebo i rumunských (www.google.ro nebo www.cauta.ro).

Rumunské inzertní servery:

- www.grafstat.ro
- www.adzone.ro

Zastoupení CzechTrade:

www.czechtrade.ro

Propagace českých firem na rumunském trhu

- je jednou z nezbytných podmínek pro prosazení se na rumunském trhu,
- rumunský partner považuje otázku participace české firmy na nákladech za marketing a propagaci svěřených výrobků v prvotní fázi za samořejnost,
- česká firma si proto musí tyto očekávané výdaje zahrnout do svých ceníků,
- propagační materiály je možné připravit rumunsky, postačí však i angličtina,
- i nadále platí možnost prezentovat se kromě reklamy a médií také formou účasti (mimo jiné na centrálním výstavišti ROMEXPO v Bukurešti www.romexpo.ro nebo v regionech Rumunska),
- významnými veletrhy jsou zemědělský a potravinářský veletrh Indagra www.indagra.ro a stavební veletrh ConstructExpo www.construktexpo.ro v Bukurešti.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika ochrany duševního vlastnictví je řešena v souladu s legislativou Evropské unie.

Podle vyjádření představitelů odboru ochrany značek v rámci "Oficiul de Stat pentru Inventii si Marci" (OSIM, www.osim.ro) má počínaje 1. 1. 2007 zhruba 670.000 registrovaných evropských značek v Rumunsku zaručenou ochranu, nicméně můžou nastat situace, kdy dojde ke sporu. V takovém případě nezbývá než zvolit cestu soudního řešení.

OSIM (odpovídá českému Úřadu průmyslového vlastnictví) www.osim.ro.

Tuto oblast řeší také:

A.N.P.C.P.P.S. Romania

National Association for Consumer Protection and Promotion of Programmes and Strategies from Romania

Negru Voda Strada 3, district 3, Bucharest

Email: sorin@infocons.ro, office@anpcpps.ro, secretariat.general@protectia-consumatorilor.ro

Web: www.protectia-consumatorilor.ro

6.6 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky se vyhlašují a řídí v souladu s příslušnými evropskými směrnicemi. Zadávání veřejných zakázek se děje převážně vyhlásováním v tisku. Začíná se uplatňovat i způsob umístění na webových stránkách veřejných institucí (převážně ministerstev). Kromě toho fungují specializované agentury a subjekty jako Komoditní burza, Mediafax a jiné.

Rumunská státní administrativa neposkytuje zatím příliš pružné informace. Pokud je informace pro žadatele podstatná, vyplatí se být vytrvalý. Zástupci místních firem mají v tomto směru nezastupitelný význam, avšak i oni upozorňují na obtížný přístup k informacím.

Zřejmě největší databázi veřejných zakázek dostupnou na internetu lze nalézt na stránce www.e-licitatie.ro (má i anglickou mutaci), případně na www.licitatia.ro (pouze v rumunštině).

Účastník (poskytovatel) musí zpravidla splnit minimálně tyto následující požadavky:

- přihlášení podniku zápisem do výběrového řízení,
- zakoupení technického deníku,
- prezentování nabídky v souladu s podmínkami uvedenými v technickém deníku,
- splnění kvalifikačních podmínek.

Zastoupení CzechTrade:

- [Elektronický systém veřejných tendrů](#)

Weby s tendry (veřejnými zakázkami) na trhu:

- www.e-licitatie.ro
- www.licitatia.ro
- www.licitare-publica.ro

Weby s tendry podle oboru:

- www.cfrcalatori.ro - tendry/aukce CFR
- www.brm.ro - tendry/aukce BRM (rumunský akciový trh komodit)
- www.madr.ro – tendry/aukce Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova Rumunska
- <http://autoline-eu.ro/> - prodej/nakup/tendry veškerých typů vozidel
- <http://licitatiiconstructii.ro> - tendry/aukce stavebnictví
- <http://ms.gov.ro> – tendry/aukce Ministerstvo zdravotnictví Rumunska

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Rumunský právní systém patří do rodiny kontinentálního práva a je nejvíce ovlivněn francouzským pojetím. Obchodní právo prošlo po roce 1990 prakticky kompletní legislativní změnou s výjimkou některých částí Obchodního zákoníku z roku 1887, které zůstávají stále ještě v platnosti.

K právnímu prostředí obecně je třeba poznamenat, že legislativa se poměrně často mění. Proto doporučujeme při uzavírání smluv s rumunskými partnery, bez ohledu na závažnost a povahu uzavíraných právních aktů, věnovat této otázce zvýšenou pečlivost a raději záležitosti konzultovat s právníky. Dobrou znalostí prostředí, tradic, místních podmínek a zvyklostí se může předejít nečekaným překvapením.

Velvyslanectví České republiky, CzechTrade a České centrum v Bukurešti mohou rovněž doporučit prověřené advokátní

kanceláře. Dle zkušeností není procento problematických zakázek či neplatičů vyšší než kdekoliv jinde v Evropě. Co se týče délky soudního řízení, je srovnatelná se situací v České republice. K dispozici je i arbitráž. Možnost řešení obchodních sporů nabízí také Hospodářská komora Rumunska (www.ccir.ro).

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Cizinec přijíždějící do země si musí především uvědomit, že Rumunsko je největší zemí regionu a hrdě se hlásí ke svým románským a dáckým kořenům. Velmi citlivě reagují na zmínky o komunistické minulosti.

Obchodní jednání

Obchodní jednání jako takové nevykazuje odlišnosti od tuzemských schémat. Některá specifika je možné zmínit. Při sjednávání schůzky se vyplatí (jak ve styku se státními úřady, tak se soukromými firmami) písemná žádost o návštěvu a potvrzení (rovněž písemné). Písemné pozvání je dobré doplnit osobním telefonickým potvrzením. Osvědčuje se také připomenutí a potvrzení setkání emailem. Doporučujeme častěji urgovat obchodní partnery. Ke konci jednání je oblíbené občerstvení.

Vlastní časový průběh schůzek bývá poměrně racionální a bez časových ztrát. Problém může být spíše s časem začátku schůzky jako takové. Může se stát, že dojde k mírnému posunutí setkání. Obvyklé časy zahájení schůzek bývají okolo deváté hodiny ránní. V Rumunsku je zvykem organizovat program setkání, seminářů, konferencí na poslední chvíli. Není se tím třeba nervovat, vše se nakonec stihne.

Jako nepřilíš vhodnou dobu jednání, z hlediska rozvržení v roce, lze označit dobu vánočních a velikonočních svátků a letních dovolených.

V průběhu obchodního jednání lze zmínit porovnání Rumunska a České republiky s vazbou na nedávnou minulost, vylíčení návštěvy České republiky nebo citací známých výrobků české provenience. Oceňuje se zmínit např. Plzeňské pivo, Staropramen (působí na místním trhu), Becherovka, automobily Škoda nebo broušené sklo a lustry. Mnoho Rumunů zná i další tradiční české obory jako spotřební, strojírenství, textil, dřevozpracující, energetiku či chemii a téměř všichni velmi oceňují Prahu jako architektonický skvost. Česká republika je relativně velmi oblíbená, má zde stále dobrý zvuk a české výrobky jsou v hierarchii kvality stavěny vysoko.

Specifická je situace ve službách, zejména pak v pohostinství a v ubytovacích službách. Číšníci většinou hovoří anglicky.

Taxi služby jsou cenově dostupnější než je tomu v České republice. Nejnižší sazba je 1,99 RON/1km, 2,49 RON/1 km v noci. Z letiště také jezdí MHD, bus č. 783, který jezdí přímo z letiště do centra Bukurešti (na náměstí Universitate).

Základní rumunské fráze: „buna ziua“ – dobrý den, „buna seara“ – dobrý večer, pozdravy, které lze používat i při rozloučení „la revedere“ – nashledanou, „mulțumesc“ (mulcumesk) nebo též „mersi“ (mersi) – děkuji, „va rog“ – prosím vás, „bine ați venit“ (bine ac venit) – volně – buďte vítán(i). Zvládnutí těchto několika vět je bráno jako projev úcty a je velmi ceněn.

Samozřejmě pokud je zástupce české firmy sám nebo ve spolupráci s někým schopen jednat v rumunštině, je vše zpravidla mnohem rychlejší, srdečnější a otevřenější. Rumuni ocení kvalitní přípravu a pokud ne znalost rumunštiny, tak alespoň snahu o zvládnutí rumunštiny nebo jejich základů.

Důraz na etiku je formálně stejný jako u nás.

Pracovní návyky

Jižanský charakter se samozřejmě projevuje jak v běžném, tak obchodním životě. Hlavní problém Rumunska spočívá v podnikové kultuře, transparentnosti podnikatelského prostředí a korupci.

Pokud se jedná o čistě rumunskou velkou či větší firmu (ne tedy nadnárodní), můžete být překvapeni vysokým počtem řídicích pracovníků v těchto společnostech, a to hierarchicky v mnoha úrovních.

Vztahy mezi lidmi, hodnoty a normy

Rumunská společnost se hlásí k tradičním rodinným a dalším hodnotám, ale přesto zde existuje značná rozdílnost mezi jednotlivými skupinami ve společnosti, a jak již řečeno, je zde i velká tendence ke kastování. Silnou roli má stále stát a státní aparát.

Význam času

Dochvilnost zde není vždy vnímána jako výraz úcty. V denním životě je minimálně čtvrt hodinové zpoždění naprosto normální, přičemž na vládní, státní a obchodní úrovni bývá čas dodržován. Je celkem běžné, že schůzky počítají s 15-30 minutovým zpožděním začátku. V Rumunsku je běžné, že se akce a schůzky plánují nebo se provádí úpravy programu na poslední chvíli (i v den konání akce).

Verbální a neverbální komunikace

Je běžné, že konverzace, zejména na ulici, je hlasitá, plná gest a emocí, včetně specifické modulace hlasu.

Oslovování křestními jmény spojené s vykáním není neobvyklé a je výrazem bližšího vztahu a respektu.

Pro společenskou konverzaci se hodí zejména témata jako Rumunsko a vztahy s Českou republikou všeobecně (Rumunsko je významná část jihovýchodní Evropy), krásy rumunské přírody a v mnoha případech může konverzace sklouznout i do politické či sportovní oblasti.

Interpersonální vzdálenosti, oblékání a vzhled

Při jednání nejsou ohledně fyzického kontaktu či odstupu nějaké významnější rozdíly oproti středoevropským normám. Setkání začíná podáním ruky, přátelé se líbají na tvář. Podání ruky se řídí standardními pravidly etikety. Vzdálenosti mezi jednajícímí stranami jsou rovněž obvyklé a zasedací pořádky se řídí taktéž podle zaběhlých norem. Rumuni jsou velmi zdvořilí, muži často líbají ženám ruku.

Oblečení mužů při jednáních představuje téměř výhradně moderní oblek (převážně tmavších a tlumených barev) s košilí a kravatou. Ženy se oblékají podle módy a je možno spatřit kostýmy, šaty, komplety a i minisukni. Oblíbená je černá, často je k vidění červená a další živé barvy. Rumuni o vzhled a životospřávu velmi dbají.

Jídlo a stolování

Rumuni jsou velmi pohostinní. Typická rumunská jídla: **Teplá jídla:** „mici“ (miči = zhruba varianta čevabčiči), „sarmale“ (mleté maso ve vinném nebo zelném listu), „mamaliga“ (polenta neboli kukuřičná kaše), „gratar“ (grilované maso nebo klobásy) a občas bývají ryby. **Ze studených** pokrmů to jsou pak zelenina a saláty, nakrájené salámy a sýry, jednohubky a ovoce.

Víra, kriminalita, doporučení pro cestování

Rumunsko je zemí s velmi silnou tradicí pravoslavné víry (ortodoxní rumunská církev) a příslušníků římsko a řecko-katolické církve, protestantských církví, je zde menšina židů a muslimů. Velmi silně se slaví všechny náboženské svátky, zejména pak Vánoce i Velikonoce, se všemi pravoslavnými odlišnostmi (např. Vánoce jsou od 25.12., Velikonoce většinou v odlišném týdnu apod.).

Cestování osobními vozidly vyžaduje v Rumunsku zvýšenou pozornost, zejména ve večerních a nočních hodinách.

Kriminalita v Rumunsku nepřevyšuje míru kriminality v České republice.

Co se týče nedovolené výroby a dovozu psychotropních látek a jedů, jsou rumunské zákony velmi přísné. V této souvislosti upozorňujeme zejména na mnohem tvrdší a odlišný výklad konzumace a přechovávání drog oproti zvyklostem v České republice.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Vstup na území Rumunska - doklady

Občané ČR mohou do Rumunska přicestovat s platným cestovním pasem či platným občanským průkazem. Pro rodinné příslušníky občanů ČR, resp. EU platí stejné podmínky vstupu, pouze pokud je rodinný příslušník občanem třetí země, pro níž platí vízová povinnost, musí požádat na příslušném zastupitelském úřadě Rumunska o rumunské vstupní vízum. V případě, že je rodinný příslušník držitelem platného pobytového povolení pro jiný členský stát EU, vstupní vízum nepotřebuje. **Upozorňujeme, že z důvodu pandemie COVID 19 se mohou parametry vstupu a pobytu na území Rumunska měnit. Důrazně doporučujeme sledovat aktuální dění na stránkách [zastupitelského úřadu Rumunska!](#)**

Režim vstupu

Rumunsko se od 1. ledna 2007 stalo členskou zemí EU, z čehož vyplývají i důležité změny pro občany ČR, kteří se v Rumunsku zdržují krátkodobě i dlouhodobě.

Pokud občan EU hodlá na území Rumunska pobývat maximálně 3 měsíce, není nutné vyřizovat žádné další formality.

V případě, že se občan EU chce na území Rumunska zdržet déle než 3 měsíce, musí se do 90 dnů od vstupu přihlásit na nejbližším útvaru cizinecké policie a zároveň splnit jednu z následujících podmínek účelu pobytu: zaměstnání nebo samostatná výdělečná činnost, finanční nezávislost a zdravotní pojištění, studium, sloučení rodiny. Na základě níže předložených dokladů bude občanům EU vydáno tzv. potvrzení o registraci. Stejně tomu bude i u rodinných příslušníků občanů EU. Rodinným příslušníkům, kteří nejsou občany EU, je vydáno pouze potvrzení s platností do doby vydání pobytové karty. Lhůta k jejímu vydání činí 90 dnů.

Doklady potřebné pro jednotlivé účely pobytu:

Zaměstnání

- vyplněná žádost,
- platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- pracovní smlouva v originálu a kopii, nebo prohlášení zaměstnavatele,
- print screen "z obecného seznamu zaměstnanců" (část, kde najdete údaje o pracovní smlouvě s razítkem a podpisem zaměstnavatele),
- další informace <https://inspectiamuncii.ro>,
- doklad o zaplacení poplatku.

Samostatná výdělečná činnost

- vyplněná žádost,
- platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- povolení k výkonu činnosti /živnostenský list/,
- doklad o zaplacení poplatku.

Pobyt na základě dostatečných finančních prostředků

- vyplněná žádost,
- platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- doklad o finančních prostředcích ve výši rumunského životního minima /výpis z bankovního účtu, potvrzení o přiznání důchodu apod./,
- doklad o zdravotním pojištění /bud' v rumunském zdravotním systému, nebo v jiném členském státu EU – karta evropského zdravotního pojištění/,
- doklad o zaplacení poplatku.

Studium

- vyplněná žádost,
- platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- doklad o studiu v akreditované instituci,
- doklad o finančních prostředcích ve výši rumunského životního minima/výpis z bankovního účtu apod./, příp. čestné prohlášení,
- doklad o zdravotním pojištění /bud' v rumunském zdravotním systému, nebo v jiném členském státu EU – karta evropského zdravotního pojištění/,
- doklad o zaplacení poplatku.

Sloučení rodiny

- vyplněná žádost,
- platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- matriční doklad potvrzující stupeň příbuznosti /rodný list, oddací list apod./,
- kopie potvrzení o registraci občana EU, s nímž žadatel žije ve společné domácnosti,
- doklad o finančních prostředcích ve výši rumunského životního minima /výpis z bankovního účtu apod./,
- doklad o zdravotním pojištění /bud' v rumunském zdravotním systému, nebo v jiném členském státu EU – karta evropského zdravotního pojištění/,
- doklad o zaplacení poplatku.

V případě, že občan EU či jeho rodinný příslušníci pobývají na území Rumunska nepřetržitě nejméně 5 let /zákon stanovuje výjimky z této doby a definuje nepřetržitost/, mají právo získat trvalý pobyt. O vydání karty trvalého pobytu je potřeba požádat cizineckou policii, jež kartu na základě žádosti vydá do 30 dnů, resp. 90 dnů u rodinných příslušníků, kteří nejsou občany EU.

Místem, kde se občané EU a jejich rodinní příslušníci musí k pobytu přihlásit, resp. požádat o vydání registračního potvrzení, je tzv. INSPECTORATUL GENERAL PENTRU IMIGRĂRI /cizinecká policie/. V Bukurešti instituce sídlí na adrese: str. Nicolae Iorga 23, sector 1. Mimo Bukurešť jsou sídla cizinecké policie ve všech župních městech. Kontakty na jednotlivé úřadovny jsou např. na webu igi.mai.gov.ro nebo util21.ro.

Další informace lze najít na webových stránkách General Inspectorate For Immigration, které jsou v angličtině.

Aktuální podmínky, týkající se vstupu a pobytu na území Rumunska, doporučujeme před odjezdem do zahraničí ověřit na [zastupitelském úřadu Rumunska](#), který je k tomu plně kompetentní.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Za účelem získání bližších informací doporučujeme pro zaměstnávání občanů z České republiky v Rumunsku navštívit intergrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky ([EURES poradce](#)). Velvyslanectví České republiky v Bukurešti může pro konkrétní konzultace specifik doporučit renomované personální agentury a advokátní kanceláře.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Od 1. 1. 2007 je **občanům EU v Rumunsku** poskytována neodkladná péče na základě evropské karty zdravotního pojištění (**EHIC** - European Health Insurance Card), kterou vydává pojišťovna ve státě bydliště (nebo zaměstnání). Nicméně je třeba vědět, že tato péče se vztahuje pouze na akutní zdravotní problémy a nepokrývá např. převoz do nemocnice v ČR, resp. převoz ostatků. Náklady se pak mohou vyšplhat velmi vysoko. Lze proto vřele doporučit před cestou do Rumunska uzavřít cestovní připojištění. Bližší informace k systému uhrad zdravotní péče naleznete na stránce Centra mezistátních úhrad v Praze (www.cmu.cz) .

Vzhledem k tomu, že výše uvedené pojištění pokrývá pouze poskytnutí nezbytné lékařské pomoci, nikoliv však např. repatriaci do ČR, doporučujeme uzavřít před cestou do Rumunska komerční zdravotní připojištění i pro tyto účely.

V případě **dlouhodobých pobytů** by měli občané ČR požádat svoji českou pojišťovnu o vydání formuláře E 106, který dává nárok na plnou zdravotní péči, příp. E 112 – souhlas pojišťovny s plánovaným lékařským zákrokem v zahraničí. Další variantou je i odhlášení se ze zdravotnického systému v ČR a registrace v rumunském systému u CNAS /Národní zdravotní pojišťovna/.

Seznam hlavních státních klinik v Bukurešti:

- Spitalul Clinic de Urgenta București, Calea Floreasca nr . 8, Sector 1, București, Tel.: 021.599.23.00, 021.599.23.08, www.scub.ro
- Spitalul Universitar de Urgența București, Splaiul Independenței Nr.169 , Sector 5, București, Tel.: 021.318.05.19, 021.318.05.20, 021.318.05.21, www.suub.ro
- Spitalul Colțea, B-dul I.C.Bratianu nr. 1, Sector 3, Bucuresti, tel: 021.387.41.00, fax: 021.387.41.01, www.coltea.ro
- Spitalul Clinic Colentina, Șos. Stefan cel Mare nr. 19-21, Sector 2, București, Tel.: 021.317.32.45, 021.316.73.20, 021.318.06.62, www.spitalul-colentina.ro
- Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu” (Dětská nemocnice), Bd. Iancu de Hunedoara nr. 30-32, Sector 1, București, Tel.: 021.316.93.66, 021.316.52.83, 0788.156.841, <http://spitaluldecopii.ro>
- Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Marie Sklodowska Curie” (Dětská nemocnice), Bd. Constantin Brâncoveanu

nr. 20, Sector 4, București, Tel. 021.460.42.60, 021.4603026, www.mscurie.ro/meniu_content.php

V Rumunsku je třeba počítat s nižší úrovní lékařské péče než v ČR, zejména v zařízeních mimo Bukurešť. Je možné využití i služeb soukromých klinik, kde jsou podmínky o poznání lepší (ceny vyšší než u smluvních lékařů). V případě komerčního připojištění pojišťovny většinou tyto náklady hradí, ale je to nutné předem konzultovat s českou pojišťovnou.

Seznam hlavním privátních klinik v Bukurešti: Medcover, Medlife, Sanador, Regina Maria, Arcadia Hospital, Medsana Bucharest Medical Center, Centrul Medical Romar, Delta Hospital, Euromaterna, Euromedic Romania, Graf Medical, Helpnet.

Rumunský sektor zdravotnictví má rezervy, potřebuje restrukturalizovat a modernizovat, na což opakovaně upozorňuje i hodnotící pozorovací mise Mezinárodního měnového fondu, Světové banky a Evropské komise. Tento sektor tak nabízí možnosti pro uplatnění CZ firem, zboží, služeb a výměnu zkušeností.

Přehled hlavních farmaceutických firem: Hoffman la Roche, Sanofi, Novartis, Servier, Pfizer, Glaxosmith Kline, Ranbaxy, Astra zeneca, Merck&Co, Krka, Johnson&Johnson, Antibiotice, Abbvie, Menarini, Teva, Bayer Healthcare, Bristol Meyers Squibb, Alvogen, Actavis, Eli Lilly.

Přehled hlavních lékáren:

- Sensiblu (www.sensiblu.ro)
- Siepcofar, SA (www.farmaciiiledona.ro)
- ROPharma (www.ropharma.ro)
- HelpNet farma (www.helpnet.ro)
- Farmaceutica Argesfarm, Catena Hygeia (www.catena.ro)
- Med serv United, Sibpharmamed (Tel: 0040269 210 384)
- Vileus Med Com
- Gedeon Richter Farmacia (www.gedeon-richter.ro)
- Belladonna trade pharm (www.farmaciielladonna.ro)
- Centropharm (www.centrofarm.ro)
- General concept
- York farm
- Lavira Transport
- MC Serv Tour
- Belladonna concept pharm
- Farmacom (www.farmacom.ro)
- Trifarm
- Farmavita

Hlavní výrobci léčiv:

- Helcor (www.helcor.ro)
- Plant Extrakt (www.plantextrakt.ro)
- Terapia Ranbaxy (www.terapia.ro)
- Antibiotice (www.antibiotice.ro)
- Richter Gedeon (www.gedeon-richter.ro)
- Vim Spectrum (www.vimspectrum.ro)
- Fiterman (www.fitermanpharma.ro)
- Bioeel (www.bioeel.ro)
- B. Braun (www.bbraun.ro)

-
- Ropharma (www.ropharma.ro)
 - Slaviapharma (www.slaviapharm.ro)
 - Zentiva (www.zentiva.ro)
 - Sintofarm (www.sintofarm.ro)
 - Labormed (www.labormed.eu/ro/)
 - Infomed Fluids (www.infomedfluids.ro)
 - Actavis (www.actavis.com.ro)
 - Laropharm (www.laropharm.ro)

Internetové odkazy:

- [Ministerstvo zdravotnictví](#)
- Rumunská asociace mezinárodních výrobců léků - [Asociatia Romana a Producatorilor Internazionali de Medicamente \(ARPIM\)](#)
- Asociace výrobců generických léčiv Rumunsko - [Asociatia Producatorilor de Medicamente Generice din Romania \(APMGR\)](#)
- [Průzkum trhu Cegedim](#)
- [Průzkum trhu IMS Health](#)
- Lékárenská komora - Colegiul Farmacistilor din Romania, (www.colegfarm.ro)

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky (teritoriální působnost: Rumunsko)

Ambasada Republicii Cehe

Strada Ion Ghica 11,

030045 București

tel.: (0040) 21 303 92 30, 21 303 92 81

fax: (0040) 21 312 25 39

E-mail: bucharest@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/bucharest

Ekonomický úsek - tel.: (0040) 21 303 92 93, 21 303 92 43

Email: commerce_bucharest@mzv.cz, web: www.export.cz

Konzulární úsek - tel.: (0040) 21 303 92 32, 21 303 92 85 nebo consulate_bucharest@mzv.cz.

Pozn.: Voláte-li např. ze svého českého mobilního telefonu v Rumunsku, je třeba před všechna telefonní čísla přidat 0040. Číslo velvyslanectví tedy bude 0040 21 303 92 30

Honorární Generální konzulát České republiky v Temešváru (Timisoara)

Vedoucí úřadu: **Štefan Mořec**, honorární generální konzul

Remus 7A, apt. 2-3, 300 194 Timișoara, Romania

Telefon: 0040 356 179 038 Fax : 0040 356 179 039

E-mail: Timisoara@honorary.mzv.cz

Provozní hodiny úřadu: úterý a čtvrtek 14.00-16.00

Pohotovostní telefon pouze pro případy nouze českých občanů (mimo úřední hodiny): 0040 726 121 219.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

- **MZV ČR**, odbor OED, Rumunsko, sekretariát: + 420 2241812592
- **MZV ČR**, teritoriální odbor OJVE, Rumunsko, sekretariát: + 420 2241813197
- **MPO ČR**, Odbor zahraničně-ekonomických politik I, Ing.Karel Zdenovec, + 420 224852491, Zdenovec@mpo.cz

Zastoupení CzechTrade v Bukurešti

Strada Ion Ghica 11, 030045 București

tel.: 0040 21 316 28 98

fax: 0040 21 312 69 80

e-mail: bucuresti@czechtrade.cz web: www.czechtrade.ro

České centrum v Bukurešti

Strada Ion Ghica 11, 030045 București

tel.: +40-21-3039230, IP tel. +420-234668325

fax: +40-21-3122537

e-mail: ccbucharest@czech.cz

Web: www.czechcentres.cz/bucharest, www.czech-it.ro

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- **Jednotná nouzová linka** 112 (Policie, Záchraná služba, Požárníci)
- **Pohotovost** (Spitalul de Urgenta, Calea Floreasca č. 8) 021/5992300
- **Taxi** 021/9531, 021/9461, 021/9435, 021/9477
- **Vlakový jízdní řád** 021/9521, www.cfr.ro
- **Letiště v Bukurešti** www.bucharestairports.ro

7.4 Internetové informační zdroje

Ministerstva

- Ministerstvo zahraničních věcí - Ministerul Afacerilor Externe Adresa web: <http://www.mae.ro>
- Ministerstvo vnitra - Ministerul Afacerilor Interne Adresa web: <http://www.mai.gov.ro/>
- Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova - Ministerul Agriculturii Și Dezvoltării Rurale Adresa web: <http://www.madr.ro>
- Ministerstvo národní obrany - Ministerul Apărării Naționale Adresa web: <http://www.mapn.ro>
- Ministerstvo kultury - Ministerul Culturii Adresa web: <http://www.cultura.ro/>
- Ministerstvo veřejných prací, regionálního rozvoje a správy - Ministerul Lucrarilor Publice, Dezvoltării și Administrației Adresa web: <http://www.mlps.ro>
- Ministerstvo hospodářství, energetiky a podnikatelské sféry - Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri Adresa web: <http://www.economie.gov.ro>
- Ministerstvo národního školství a výzkumu - Ministerul Educației și Cercetării Adresa web: <http://www.edu.ro/>
- Ministerstvo veřejných financí - Ministerul Finanțelor Publice Adresa web: <http://www.mfinante.gov.ro/>
- Ministerstvo pro evropské fondy - Ministerul Fondurilor Europene Adresa web: <http://www.mfe.gov.ro>
- Ministerstvo spravedlnosti - Ministerul Justiției Adresa web: <http://www.just.ro>
- Ministerstvo životního prostředí, vodního a lesního hospodářství - Ministerul Mediului, Apelor și Padurilor Adresa web: <http://www.mmediu.ro/>
- Ministerstvo práce a sociální ochrany - Ministerul Muncii și Protecției Sociale Adresa web: <http://www.mmuncii.ro>
- Ministerstvo zdravotnictví - Ministerul Sănătății Adresa web: <http://www.ms.ro/>
- Ministerstvo mládeže a sportu - Ministerul Tineretului și Sportului Adresa web: <http://www.mts.ro/>
- Ministerstvo dopravy, infrastruktury a komunikace - Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicatiilor Adresa web: <http://www.mt.ro/>

Další podřízené agentury a subjekty:

- Agentura pro malé a střední firmy a družstva (dříve ministerstvo) – www.aippimm.ro
- Privatizační agentura AAAS (AVAS) – www.aaas.gov.ro
- Agentura pro platby a intervence v zemědělství – www.apia.org.ro/

- Lesní správa – www.rosilva.ro
- Fond bydlení – www.anl.ro/
- Kosmická agentura – www.2.rosa.ro
- Agentura pro ochranu spotřebitele – www.anpc.ro
- Národní knihovna – www.bibnat.ro
- Státní vodní společnost – www.rowater.ro
- Národní institut meteorologie, hydrologie a hospodaření s vodou – www.meteoromania.ro/
- Vězeňská správa – <http://anp.gov.ro>
- Evropský rumunský institut – www.ier.gov.ro
- Národní institut výzkumu a rozvoje v informatice – www.ici.ro
- Národní institut pro statistiku a ekonomické studie – www.insse.ro
- Inspektorát komunikací – www.ancom.ro
- Úřad pro hospodářskou soutěž – www.consiliulconcurrentei.ro/ro/despre-noi.html
- Patentový úřad – www.osim.ro
- Národní institut studií a výzkumu v komunikacích – www.cnscc.ro
- Komise pro jadernou bezpečnost (Nukleární dohled) – www.cncan.ro

Obchodní komory, centra, celní správa a firemní katalog:

- Rumunská obchodní a průmyslová komora: www.ccir.ro
- Seznam župních (krajských) obchodních komor: <http://ccir.ro>
- Informační evropské obchodní centrum: www.aippimm.ro
- Celní správa: www.customs.ro
- <http://doingbusiness.ro> – katalog rumunských firem (i anglicky)

Veletrhy a výstavy:

- www.romexpo.ro – největší organizátor veletrhů v Rumunsku (i anglicky)
- <http://ccir.ro/ro/blog/> – organizátor veletrhů přes Obchodní komoru Rumunska (i anglicky)

Ekonomické informace:

- www.aneir.ro – stránka Asociace dovozců a vývozců Rumunska (i anglicky)
- www.investromania.gov.ro - investiční možnosti v Rumunsku (anglicky)
- www.profitromania.ro – investiční možnosti v Rumunsku (i anglicky)

Finanční a burzovní:

- www.bvb.ro – Stock Exchange (i anglicky)
- www.investment.clubromania.ro – finanční investice (i anglicky)
- www.piatafinanciara.ro – noviny o rumunském finančním trhu (i anglicky)
- www.zf.ro – noviny o rumunském finančním a ekonomickém trhu